

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล การวิจัย การศึกษา การจัดกิจกรรมเสรีของครูอนุบาลสังกัด
สำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

- ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานการณ์ทั่วไปของครูอนุบาลผู้รับการ
สังเกตและสัมภาษณ์
- ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสำรวจลักษณะทางกายภาพของ
ห้องเรียนและศูนย์ / มุมกิจกรรม
- ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสังเกตการจัดกิจกรรมเสรีของครู
อนุบาล
- ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์การจัดกิจกรรมเสรีของครู
อนุบาล

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของครูอนุบาลผู้รับการสังเกตและสัมภาษณ์ แสดงไว้ในตารางที่ 1 ถึง ตารางที่ 7 ดังนี้

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละของครูอนุบาลผู้รับการสังเกตและสัมภาษณ์จำแนกตามเพศและอายุ

สถานภาพทั่วไป	ครูผู้รับการสังเกตและสัมภาษณ์	
	จำนวน (N = 20)	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	-	-
หญิง	20	100
2. อายุ		
21-25 ปี	3	15
26-30 ปี	1	5
31-35 ปี	-	-
36-40 ปี	1	5
41-45 ปี	10	50
46-50 ปี	1	5
50 ปีขึ้นไป	4	20

จากตารางที่ 1 แสดงว่า ครูอนุบาลผู้รับการสังเกตและสัมภาษณ์ทั้งหมดเป็นหญิง ส่วนใหญ่อายุระหว่าง 41 - 45 ปี คิดเป็นร้อยละ 50 รองลงมา มีอายุ 50 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 20 และอายุ 21 - 25 ปี คิดเป็นร้อยละ 15 ครูอนุบาลจำนวนน้อยที่สุด มีอายุ 26 - 30 ปี อายุ 36 - 40 ปี และอายุ 46 - 50 ปี โดยคิดเป็นร้อยละ 5

ตารางที่ 2 จำนวนและร้อยละของครูอนุบาลผู้รับการสังเกตและสัมภาษณ์ จำแนกตามวุฒิการศึกษาและสาขาวิชา

สถานภาพทั่วไป	ครูผู้รับการสังเกตและสัมภาษณ์	
	จำนวน (N = 20)	ร้อยละ
3. วุฒิการศึกษา		
อนุปริญญา	2	10
ปริญญาตรี	17	85
ปริญญาโท	1	5
อื่น ๆ	-	-
สาขาวิชา		
การศึกษาปฐมวัย	7	35
ประถมศึกษา	4	20
สังคมศึกษา	4	20
คหกรรมศาสตร์	2	10
ประวัติศาสตร์	1	5
สุขศึกษา	1	5
เกษตรศาสตร์	1	5
อื่น ๆ	-	-

จากตารางที่ 2 แสดงว่า ครูอนุบาลผู้รับการสังเกตและสัมภาษณ์ส่วนใหญ่ มีวุฒิการศึกษาในระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 85 จบสาขาวิชาการศึกษาปฐมวัยร้อยละ 35 รองลงมาคือ จบสาขาการศึกษาประถมศึกษาและสังคมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 20 นอกนั้นจบในสาขาวิชาอื่น ๆ

ตารางที่ 3 จำนวนและร้อยละของครูอนุบาลผู้รับการสังเกตและสัมภาษณ์จำแนกตามประสบการณ์

สถานภาพทั่วไป	ครูผู้รับการสังเกตและสัมภาษณ์	
	จำนวน (N = 20)	ร้อยละ
4. ประสบการณ์ในการสอนระดับชั้นประถมศึกษา		
ไม่เคยสอนในระดับประถมศึกษา	4	20
น้อยกว่า 1 ปี	2	10
1 - 5 ปี	2	10
6 - 10 ปี	2	10
มากกว่า 10 ปีขึ้นไป	10	50
5. ประสบการณ์ในการสอนระดับชั้นอนุบาล		
น้อยกว่า 1 ปี	1	5
1 - 5 ปี	7	35
1 - 10 ปี	4	20
มากกว่า 10 ปีขึ้นไป	8	40

จากตารางที่ 3 แสดงว่า ครูอนุบาลผู้รับการสังเกตและสัมภาษณ์ เคยมีประสบการณ์ในการสอนระดับชั้นประถมศึกษามาก่อน โดยมีประสบการณ์มากกว่า 10 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 50 และมีครูอนุบาลที่มีประสบการณ์ในการสอนระดับชั้นอนุบาลมากกว่า 10 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 40 รองลงมาคือมีประสบการณ์ 1 - 5 ปี คิดเป็นร้อยละ 35 และมีประสบการณ์น้อยที่สุดคือน้อยกว่า 1 ปี คิดเป็นร้อยละ 5

ตารางที่ 4 จำนวนและร้อยละของครูอนุบาลผู้รับการสังเกตและสัมภาษณ์ จำแนกตามหน้าที่ที่รับผิดชอบ

สถานภาพทั่วไป	ครูผู้รับการสังเกตและสัมภาษณ์	
	จำนวน (N = 20)	ร้อยละ
6. ตำแหน่งหน้าที่ที่รับผิดชอบในปัจจุบัน		
ครูประจำชั้น	18	90
อื่น ๆ	2	10
7. งานหน้าที่อื่นที่รับผิดชอบนอกเหนือจากงานสอน		
สอนชั้นประถมศึกษา	1	5
งานธุรการ	1	5
งานการเงิน	6	30
งานปกครอง	1	5
งานพัสดุ	3	15
งานบริการ	7	35
งานอาคารสถานที่	2	10
อื่น ๆ	5	25

จากตารางที่ 4 แสดงว่า ครูอนุบาลผู้รับการสังเกตและสัมภาษณ์ส่วนใหญ่รับผิดชอบตำแหน่งหน้าที่ครูประจำชั้น คิดเป็นร้อยละ 90 และรับผิดชอบหน้าที่อื่น ๆ คิดเป็นร้อยละ 10 นอกจากหน้าที่สอนชั้นอนุบาลแล้ว ครูส่วนใหญ่ยังรับผิดชอบงานด้านบริการ คิดเป็นร้อยละ 35 รองลงมารับผิดชอบด้านการเงินและด้านอื่น ๆ คิดเป็นร้อยละ 30 และ 25 ตามลำดับ และงานที่ครูอนุบาลรับผิดชอบน้อยที่สุด นอกเหนือจากงานสอน คือ งานสอนชั้นประถมศึกษา งานธุรการและงานปกครอง คิดเป็นร้อยละ 5

ตารางที่ 5 จำนวนและร้อยละของครูอนุบาลผู้รับการสังเกตและสัมภาษณ์ จำแนกตามประเภทการดำเนินการอบรม

สถานภาพทั่วไป	ครูผู้รับการสังเกตและสัมภาษณ์	
	จำนวน (N = 20)	ร้อยละ
8. การอบรม ประชุม สัมมนาเกี่ยวกับแนวทางการจัดทำกิจกรรมและประสบการณ์ สำหรับเด็กอนุบาล		
เคยผ่านการอบรม	20	100
ไม่เคยผ่านการอบรม	-	-
9. การอบรม ประชุม สัมมนาหรือศึกษาดูงาน เรื่อง		
หลักการจัดการศึกษาระดับอนุบาล	17	85
การจัดประสบการณ์และกิจกรรมระดับอนุบาล	19	95
กิจกรรมเสรี	13	65
กิจกรรมสร้างสรรค์	17	85
กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ	18	90
กิจกรรมเสริมประสบการณ์	14	70
กิจกรรมกลางแจ้ง	14	70
เกมการศึกษา	16	80
การจัดการเรียนการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้	11	55
อื่น ๆ	8	40

จากตารางที่ 5 แสดงว่าครูอนุบาลผู้รับการสังเกตและสัมภาษณ์ทั้งหมดเคยผ่านการอบรมประชุม สัมมนา และศึกษาดูงานเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมและประสบการณ์สำหรับเด็กอนุบาลและส่วนใหญ่ เคยผ่านการอบรม ประชุม สัมมนา ในเรื่อง การจัดกิจกรรมและประสบการณ์สำหรับเด็กอนุบาล คิดเป็นร้อยละ 95 รองลงมาอบรมในเรื่อง การจัดกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ การจัดประสบการณ์และกิจกรรม กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะคิดเป็นร้อยละ 90 และ 85 ตามลำดับ และผ่านการอบรมในเรื่องอื่น ๆ น้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 40

ตารางที่ 6 จำนวนและร้อยละของครูอนุบาล ผู้รับการสังเกตและสัมภาษณ์ จำแนกตามผลงานที่เคยได้รับรางวัลด้านการสอนชั้นอนุบาล

สถานภาพทั่วไป	ครูผู้รับการสังเกตและสัมภาษณ์	
	จำนวน (N = 20)	ร้อยละ
10. รางวัลด้านการสอนระดับชั้นอนุบาล		
เคยได้รับรางวัล	6	30
ไม่เคยได้รับรางวัล	14	70
ประเภทรางวัลที่เคยได้รับ		
รางวัลดีเด่นด้านการสอน	6	30
รางวัลดีเด่นด้านการผลิตสื่อการเรียนการสอน	1	5

จากตารางที่ 6 แสดงว่า ครูอนุบาลผู้รับการสังเกตและสัมภาษณ์ที่เคยได้รับรางวัลด้านการสอนชั้นอนุบาล คิดเป็นร้อยละ 30 และครูอนุบาลที่ไม่เคยได้รับรางวัลด้านการสอนชั้นอนุบาล คิดเป็นร้อยละ 70 ครูอนุบาลได้รับรางวัลดีเด่นด้านการสอน คิดเป็นร้อยละ 30 และรางวัลดีเด่นด้านการผลิตสื่อการเรียนการสอน คิดเป็นร้อยละ 5

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 7 จำนวนและร้อยละของครูอนุบาล ผู้รับการสังเกตและสัมภาษณ์ จำแนกตามความพึงพอใจในการสอน

สถานภาพทั่วไป	ครูผู้รับการสังเกตและสัมภาษณ์	
	จำนวน (N = 20)	ร้อยละ
11. ความพอใจกับงานสอนในระดับอนุบาล		
พอใจ	18	90
ไม่พอใจ	2	10
สาเหตุที่ไม่พอใจ		
ไม่ถนัดในการสอนชั้นอนุบาล	1a	5
ต้องเตรียมการสอนมาก	-	-
การสอนต้องให้สื่อประกอบการสอนมาก	-	-
ภารกิจนอกจากการสอนมีมาก	1	5
อื่น ๆ	-	-

จากตารางที่ 7 แสดงว่า ครูอนุบาลผู้รับการสังเกตและสัมภาษณ์ ส่วนใหญ่มีความพอใจในการสอนระดับชั้นอนุบาล คิดเป็นร้อยละ 90 และไม่พอใจ คิดเป็นร้อยละ 10 ส่วนสาเหตุที่ไม่พอใจในการสอนระดับชั้นอนุบาล คือ ไม่ถนัดในการสอน และภารกิจที่นอกเหนือจากงานสอนมีมาก

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสำรวจ ลักษณะทางกายภาพของห้องเรียนและ
ศูนย์ / มุม กิจกรรมเสรี แสดงไว้ในตารางที่ 8 - 9 (ในภาคผนวก) ดังนี้

ตารางที่ 8 จำนวนและร้อยละของห้องเรียนที่จัดกิจกรรมเสรีสำหรับเด็กอนุบาล

ลักษณะทางกายภาพของห้องเรียน	จำนวน (N = 20)	ร้อยละ
ห้องเรียนมีขนาดไม่น้อยกว่า 6 x 8 เมตร	20	100
ห้องเรียนมีแสงสว่างเพียงพอ โปร่งสบาย อากาศถ่ายเท สะดวก	20	100
ห้องเรียนมีหน้าต่างเพียงพอที่จะทำให้อากาศถ่ายเทสะดวก	20	100
พื้นห้องเป็นไม้หรือวัสดุที่เด็กสามารถนั่งหรือนอนเล่นได้	20	100
ห้องเรียนมีฝาผนังกันเป็นสัดส่วน		
ห้องเรียนมีสภาพแวดล้อมที่อบอุ่น สวยงาม ดึงดูดความสนใจเด็ก ในห้องเรียน	20	100
มีวัสดุครุภัณฑ์สำหรับครู	20	100
มีกระดานสำหรับครูหรือนักเรียน	18	90
มีชั้นหรือตู้วางสิ่งของ สื่อ/อุปกรณ์สำหรับครูและ เด็ก	20	100
มีโต๊ะเก้าอี้สำหรับจัดศูนย์ / ทำกิจกรรม	20	100
มีศูนย์ / มุม ไม่น้อยกว่า 4 ศูนย์	18	90
มีบริเวณสำหรับจัดกิจกรรมกลุ่มใหญ่หรือกิจกรรม เคลื่อนไหว	20	100
ศูนย์ที่มีลักษณะกิจกรรมคล้ายกันจัดอยู่ใกล้กัน	11	55
ศูนย์ที่มีเสียงดังห่างจากศูนย์ที่ต้องการความสงบ	6	30

จากตารางที่ 8 แสดงถึงผลการสำรวจลักษณะทางกายภาพของห้องเรียน พบว่าห้องเรียนทุกห้องที่จัดกิจกรรมเสรี มีขนาดไม่น้อยกว่า 6 X 8 เมตร มีแสงสว่างเพียงพอ ไปร่งสบาย อากาศถ่ายเทสะดวก มีหน้าต่างเพียงพอ พื้นห้องเป็นไม้หรือวัสดุที่เด็กสามารถนั่งหรือนอนเล่นได้ ห้องเรียนมีฝาผนังกันเป็นสัดส่วน มีสภาพแวดล้อมที่อบอุ่น สวยงาม ดึงดูดความสนใจเด็ก คิดเป็นร้อยละ 100

ในห้องเรียนพบว่า ทุกห้องเรียนที่จัดกิจกรรมเสรี มีวัสดุอุปกรณ์สำหรับครู มีชั้นหรือตู้วางสิ่งของ / สื่ออุปกรณ์ มีโต๊ะ เก้าอี้ สำหรับจัดศูนย์ / ทำกิจกรรม และมีบริเวณสำหรับจัดกิจกรรมกลุ่มใหญ่หรือกิจกรรมเคลื่อนไหว คิดเป็นร้อยละ 100 รองลงมาคือ มีกระดานสำหรับครูหรือนักเรียน และมีศูนย์ / มุมไม่น้อยกว่า 4 ศูนย์ คิดเป็นร้อยละ 90 และที่พบน้อยที่สุดคือ มีห้องเรียนที่จัดศูนย์ที่เสียดัง ห่างจากศูนย์ที่ต้องการความสงบ คิดเป็นร้อยละ 30 ตามลำดับ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

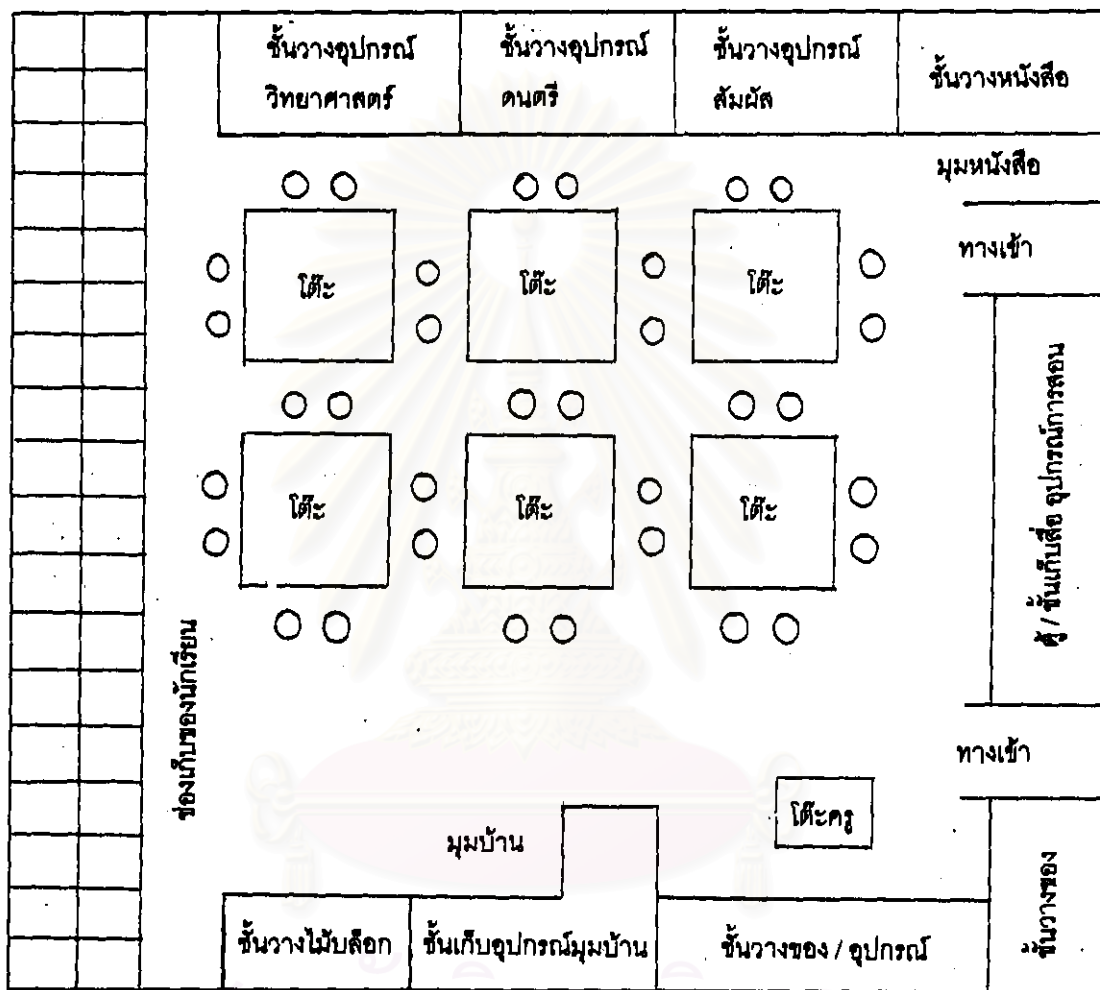
ตารางที่ 9 จำนวนและร้อยละของศูนย์การเรียนรู้หรือมุมกิจกรรม

ลักษณะทางกายภาพของศูนย์ / มุม	จำนวน (N = 20)	ร้อยละ
มีสื่อ / วัสดุอุปกรณ์ที่เพียงพอ น่าสนใจเหมาะกับวัยและความต้องการของเด็ก	16	90
มีสื่อ / วัสดุอุปกรณ์ที่ปลอดภัย คุณภาพดี	19	95
มีตู้หรือชั้นจัดเก็บสื่ออย่างเป็นสัดส่วน	14	70
มีพื้นที่เพียงพอสำหรับการเคลื่อนไหวและทำกิจกรรม	14	70
มีป้ายชื่อศูนย์ / มุม ติดไว้	-	-
ศูนย์ / มุม สวยงาม ดึงดูดความสนใจเด็ก	17	85

จากตารางที่ 9 แสดงว่า ลักษณะทางกายภาพของศูนย์ / มุม ในห้องที่จัดกิจกรรมเสรี ส่วนใหญ่ มีสื่อ / วัสดุอุปกรณ์ที่ปลอดภัย คุณภาพดี คิดเป็นร้อยละ 95 รองลงมา คือ ศูนย์ / มุม สวยงาม ดึงดูดความสนใจเด็ก และมีสื่อ / วัสดุอุปกรณ์ที่เพียงพอ น่าสนใจเหมาะกับวัยและความต้องการของเด็ก คิดเป็นร้อยละ 85 และ 80 ตามลำดับ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จากการสำรวจลักษณะทางกายภาพของห้องเรียนที่จัดศูนย์การเรียนรู้/มุมของโรงเรียน
ที่เป็นตัวอย่างประชากรในการวิจัยครั้งนี้ สามารถสรุปลักษณะการจัดห้องเรียน โดยรวมได้ดังนี้

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จากแผนผังสรุปการจัดห้องเรียนของครูอนุบาลที่เป็นตัวอย่างประชากร พบว่า ครูอนุบาลส่วนใหญ่จัดศูนย์/มุมในลักษณะที่ติดกับผนังห้อง โดยคำนึงถึงความสะดวกในการจัดวางอุปกรณ์และความเป็นระเบียบของห้องเรียนเป็นหลัก ขึ้นอยู่กับว่าพื้นที่ที่มีอยู่จะสามารถจัดศูนย์/มุมได้มากน้อยแค่ไหน ประกอบกับในห้องจะต้องมีโต๊ะเก้าอี้สำหรับให้นักเรียนนั่งทำกิจกรรมและพื้นที่ว่างสำหรับกิจกรรมกลุ่มใหญ่ ทำให้บางศูนย์/มุมไม่มีพื้นที่เพียงพอที่จะให้เด็กเล่น/ทำกิจกรรมในศูนย์นั้นๆ ได้สะดวก แต่ในบางห้องเรียนก็พบว่าครูเก็บโต๊ะเก้าอี้ชิดไว้ด้านในด้านหนึ่งของห้องเรียนก่อน เมื่อมีกิจกรรมที่จำเป็นต้องใช้โต๊ะเก้าอี้ ค่อยจัดขึ้นมาภายหลัง หรือกิจกรรมในบางศูนย์ เช่น ศูนย์สีน้ำ ศูนย์สีเทียน ศูนย์ปั้น ก็ให้เด็กนั่งทำกับพื้นห้อง ซึ่งการจัดในลักษณะนี้จะพบในห้องเรียนที่มีครูที่เลี้ยงช่วยอำนวยความสะดวกให้และจำนวนเด็กมีไม่มากจนเกินไป

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสังเกตการจัดกิจกรรมเสรีของครูอนุบาลแสดงไว้ใน ตารางที่ 10 (ในภาคผนวก) ดังนี้

ตารางที่ 10 ค่าเฉลี่ยของคะแนนของครูอนุบาลที่จัดกิจกรรมเสรี

การจัดกิจกรรมเสรีของครูอนุบาล	ค่าเฉลี่ย	ความหมายการปฏิบัติ
1. การจัดสภาพแวดล้อมในห้องเรียน		
1.1 การออกแบบพื้นที่ของห้องเรียนและศูนย์การเรียนรู้หรือมุมกิจกรรม		
ครูมีที่สำหรับเก็บเอกสาร ของใช้ส่วนตัวและสื่อการสอนอย่างเป็นสัดส่วน	14.4	มากที่สุด
มีบอร์ดหรือป้ายแสดงผลงานของเด็ก	16	มากที่สุด
จัดเป็นศูนย์หรือมุมเล่นอย่างน้อย 4 ศูนย์ เด็กสามารถเคลื่อนที่จากศูนย์ได้อย่างอิสระโดยไม่รบกวนเด็กคนอื่น ๆ	14.4	มากที่สุด
จัดแบ่งศูนย์หรือมุมต่าง ๆ เป็นสัดส่วน	14.4	มากที่สุด
จัดศูนย์หรือมุมต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสมและอยู่ในสภาพที่ยืดหยุ่นได้	14.4	มากที่สุด
ศูนย์หรือมุมต่าง ๆ มีพื้นที่เพียงพอให้เด็กทำกิจกรรมได้สะดวก	8.8	ปานกลาง
ศูนย์หรือมุมที่มีเสียงดัง อยู่ห่างจากศูนย์ที่ต้องการความสงบ	7.2	ปานกลาง
มีพื้นที่ที่เด็กสามารถใช้เวลาเป็นส่วนตัวในช่วงสั้น ๆ เล่นหรือทำงานคนเดียวได้	2.4	น้อยที่สุด
1.2 การตกแต่งห้องเรียน		
ในห้องเรียนตกแต่งด้วยผลงานเด็ก	4	น้อย
เด็กมีส่วนร่วมในการตกแต่งห้องเรียน	1.6	น้อยที่สุด
ครูใช้วัสดุอื่น ๆ ในการตกแต่งห้องเรียน เช่น ภาพประกอบการศึกษา การ์ตูน ไม้ดอกไม้ประดับ สื่อสำเร็จรูป ฯลฯ	16	มากที่สุด

ตารางที่ 10 (ต่อ)

การจัดกิจกรรมเสรีของครูอนุบาล	ค่าเฉลี่ย	ความหมาย การปฏิบัติ
1.3 การจัดเก็บเอกสาร/ผลงานเด็กจากกิจกรรมเสรี		
มีที่เก็บผลงานของเด็กเป็นรายบุคคล	16	มากที่สุด
มีราวสำหรับแขวนหรือที่วางผลงานเด็ก	16	มากที่สุด
ชั่วคราว		
แสดงผลงานเด็กทุกคนบนป้ายแสดงผลงาน	4.8	น้อย
แสดงผลผลงานของเด็กไว้ในระดับสายตาของเด็ก	12	มาก
นำผลงานของเด็กจัดแสดงหมุนเวียนอย่างสม่ำเสมอ	1.6	น้อยที่สุด
1.4 การเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมในห้องเรียน		
จัดศูนย์หรือมุมกิจกรรมเพิ่มขึ้นในห้องเรียน	16	มากที่สุด
เปลี่ยนพื้นที่ศูนย์หรือมุมต่าง ๆ สลับกันเป็นบางศูนย์	1.6	น้อยที่สุด
ตกแต่งห้องเรียนเปลี่ยนป้ายนิเทศหรือป้ายแสดงผลงานของเด็กอย่างสม่ำเสมอ	-	-
2 ลักษณะการจัดกิจกรรม		
2.1 จำนวนศูนย์หรือมุมที่จัด		
ศูนย์ที่จัดไว้เป็นประจำในห้องเรียน		
จัดน้อยกว่า 4 ศูนย์/มุม	1.6	น้อยที่สุด
จัด 4 - 6 ศูนย์/มุม	12	มาก
จัดมากกว่า 6 ศูนย์/มุมขึ้นไป	2.4	น้อยที่สุด
ศูนย์ที่จัดขึ้นเพิ่มเติมในห้องเรียน		
จัดน้อยกว่า 4 ศูนย์/มุม	8	ปานกลาง
จัด 4 - 6 ศูนย์/มุม	8	ปานกลาง
จัดมากกว่า 6 ศูนย์/มุมขึ้นไป	-	-

ตารางที่ 10 (ต่อ)

การจัดกิจกรรมเสรีของครูอนุบาล	ค่าเฉลี่ย	ความหมาย การปฏิบัติ
2.2 ลักษณะของกิจกรรมที่จัด		
ศูนย์บ้าน(บทบาทสมมุติ)		
จัดสื่อ / อุปกรณ์ให้เด็กเล่นเลียนแบบ ชีวิตในครอบครัวและบุคคลอย่างอิสระตาม จินตนาการ	16	มากที่สุด
ศูนย์บล็อก		
จัดสื่อ / อุปกรณ์ให้เด็กนำมาต่อ ประกอบ กันอย่างอิสระตามจินตนาการ	12.8	มาก
ศูนย์เครื่องเล่นสัมผัสและเกมการศึกษา		
จัดสื่อ / อุปกรณ์ให้เด็กฝึกการรับรู้ทาง สายตา การคิดหาเหตุผลและการทำงานสัมพันธ์ ระหว่างมือและตา	15.2	มากที่สุด
ศูนย์วิทยาศาสตร์หรือมุมธรรมชาติ		
จัดสื่อ / อุปกรณ์ให้เด็กใช้เพื่อค้นคว้า และทดลองด้วยตนเอง	12	มาก
ศูนย์หนังสือ		
จัดหนังสือนิทาน หนังสือภาพให้เด็ก อ่านและจัดบรรยากาศที่เชิญชวนให้เด็กมานั่ง อ่านหนังสือ	14.4	มากที่สุด
ศูนย์ดนตรี		
จัดสื่อ / อุปกรณ์เครื่องดนตรีให้เด็กเล่น อย่างอิสระตามจินตนาการ	11.2	มาก
ศูนย์สีน้ำ		
จัดสื่อ / อุปกรณ์ให้เด็กใช้ในการวาดภาพ พิมพ์ภาพด้วยสีน้ำ ฯลฯ	13.6	มากที่สุด

ตารางที่ 10 (ต่อ)

การจัดกิจกรรมเสริมของครูอนุบาล	ค่าเฉลี่ย	ความหมาย การปฏิบัติ
ศูนย์สีเทียน จัดสื่อ / อุปกรณ์ให้เด็กใช้ในการวาดภาพ		
พิมพ์ภาพด้วยสีเทียนฯลฯ	15.2	มากที่สุด
ศูนย์ปั้น จัดสื่อ / อุปกรณ์ให้เด็กได้ใช้ในการปั้น		
อย่างอิสระตามจินตนาการ	11.2	มาก
ศูนย์งานกระดาษ จัดสื่อ / อุปกรณ์ให้เด็กได้ใช้ในการตัด ปะ ฉีก พับกระดาษ ตามจินตนาการหรือตามที่ครู กำหนดให้	12.8	มาก
ศูนย์นิทรรศการ จัดสื่อ / อุปกรณ์ที่มีความสอดคล้องกับกิจ กรรมเสริมประสบการณ์ หรือเรื่องที่เด็กสนใจ	2.4	น้อยที่สุด
ศูนย์คณิตศาสตร์ จัดสื่อ / อุปกรณ์ให้เด็กได้ใช้ในการชั่ง ตวง วัด ตามความสนใจ	0.8	น้อยที่สุด
ศูนย์เขียนสร้างสรรค์ จัดสื่อ / อุปกรณ์ให้เด็กได้ฝึกกล้ามเนื้อมือ		
อย่างอิสระ ตามความต้องการ	2.4	น้อยที่สุด

ตารางที่ 10 (ต่อ)

การจัดกิจกรรมเสรีของครูอนุบาล	ค่าเฉลี่ย	ความหมาย การปฏิบัติ
2.3 ความสนใจของเด็กอนุบาลในกิจกรรมเสรีที่ครูจัด		
2.3.1 การเลือกเล่นในศูนย์ / มุมที่สนใจ		
<u>ความสนใจศูนย์ / มุม ที่ครูจัดเพิ่มในห้องเรียน</u>	16	มากที่สุด
<u>ความสนใจศูนย์ / มุม ที่ครูจัดไว้เป็นประจำ ได้แก่</u>		
ศูนย์บ้าน	15.2	มากที่สุด
ศูนย์บล็อก	10.4	ปานกลาง
ศูนย์เครื่องเล่นสัมผัส	15.2	มากที่สุด
และเกมการศึกษา		
ศูนย์หนังสือ	13.6	มากที่สุด
ศูนย์วิทยาศาสตร์หรือมุมธรรมชาติ	4.8	น้อย
ศูนย์ดนตรี	4	น้อย
ศูนย์นิทรรศการ	1.6	น้อยที่สุด
ศูนย์เขียนสร้างสรรค์	1.6	น้อยที่สุด
ศูนย์คณิตศาสตร์	1.6	น้อยที่สุด
2.3.2 การใช้เวลาในศูนย์ / มุมที่สนใจ		
<u>ใช้เวลาเล่นในศูนย์ / มุมที่ครูจัดเพิ่มในห้องเรียน</u>		
ประมาณ 1-3 นาที	-	-
ไม่เกิน 10 นาที	16	มากที่สุด
เกิน 10 นาที	-	-

ตารางที่ 10 (ต่อ)

การจัดกิจกรรมเสรีของครูอนุบาล	ค่าเฉลี่ย	ความหมาย การปฏิบัติ
ใช้เวลาเล่นในศูนย์ / มุมที่จัดไว้ประจำในห้องเรียน		
ประมาณ 1-3 นาที คือ		
ศูนย์วิทยาศาสตร์หรือมุมธรรมชาติ	1.6	น้อยที่สุด
ศูนย์ดนตรี	1.6	น้อยที่สุด
ไม่เกิน 10 นาทีคือ		
ศูนย์บ้าน (บทบาทสมมติ)	7.2	ปานกลาง
ศูนย์บล็อก	7.2	ปานกลาง
ศูนย์เครื่องเล่นสัมผัสและเกมการศึกษา	8.8	ปานกลาง
ศูนย์วิทยาศาสตร์หรือมุมธรรมชาติ	3.2	น้อย
ศูนย์หนังสือ	9.6	ปานกลาง
ศูนย์นิทรรศการ	1.2	น้อยที่สุด
ศูนย์เขียนสร้างสรรค์	1.6	น้อยที่สุด
ศูนย์ดนตรี	2.4	น้อยที่สุด
ศูนย์คณิตศาสตร์	0.8	น้อยที่สุด
เกิน 10 นาที คือ		
ศูนย์บ้าน (บทบาทสมมติ)	8	ปานกลาง
ศูนย์บล็อก	3.2	น้อย
ศูนย์เครื่องเล่นสัมผัสและเกมการศึกษา	6.4	ปานกลาง
ศูนย์หนังสือ	4	น้อย

ตารางที่ 10 (ต่อ)

การจัดกิจกรรมเสรีของครูอนุบาล	ค่าเฉลี่ย	ความหมาย การปฏิบัติ
2.3.3 กิจกรรมหรือผลงานที่ทำในแต่ละศูนย์ / มุม		
ศูนย์บ้าน (บทบาทสมมติ)		
เล่นเลียนแบบชีวิตในครอบครัวและบุคคลอย่าง อิสระตามจินตนาการ	16	มากที่สุด
ศูนย์บล็อก		
เล่นไม้บล็อกหรือแท่งไม้อิสระตามจินตนาการ	12.8	มาก
ศูนย์เครื่องเล่นสัมผัสและเกมการศึกษา		
เล่นเครื่องเล่นสัมผัส เกมการศึกษาอย่างอิสระตาม	15.2	มากที่สุด
จินตนาการ		
ศูนย์วิทยาศาสตร์หรือมุมธรรมชาติ		
สังเกต ค้นคว้า ทดลองกับวัสดุอุปกรณ์	12	มาก
ที่มีในศูนย์วิทยาศาสตร์ด้วยตนเอง		
ศูนย์หนังสือ		
อ่านหนังสือนิทาน หนังสือภาพเป็นรายบุคคล หรือ	14.4	มากที่สุด
กลุ่มย่อย		
ศูนย์ดนตรี		
ใช้อุปกรณ์ดนตรี แสดงบทบาทสมมติตามจินตนาการ	11.2	มาก
ศูนย์สีน้ำ		
ทำกิจกรรมเกี่ยวกับสีน้ำ เช่น พิมพ์สี กลิ้งสี โดยใช้	13.6	มากที่สุด
วัสดุต่างๆ หรือวาดภาพระบายสี อย่างอิสระ		

ตารางที่ 10 (ต่อ)

การจัดกิจกรรมเสรีของครูอนุบาล	ค่าเฉลี่ย	ความหมาย การปฏิบัติ
ศูนย์สี่เทียน		
ทำกิจกรรมเกี่ยวกับการวาดภาพ ระบายสี การพิมพ์สี จากวัสดุต่างๆ	15.2	มากที่สุด
ศูนย์ปั้น		
ปั้นดินน้ำมัน หรือปั้นแป้งทำขนมอย่างอิสระตาม จินตนาการ	11.2	มาก
ศูนย์งานกระดาษ		
ฉีก ตัดปะกระดาษเป็นรูปต่างๆ ตามจินตนาการ หรือพับกระดาษตามตัวอย่างที่ครูสาธิต	12.8	มาก
ศูนย์นิทรรศการ		
เล่นกับของเล่น อุปกรณ์ต่างๆ ที่มีในศูนย์ เป็นรายบุคคล และกลุ่มย่อยอย่างอิสระตามจินตนาการ	2.4	น้อยที่สุด
ศูนย์คณิตศาสตร์		
ชั่ง ตวง วัด โดยใช้อุปกรณ์ต่างๆ อย่างอิสระ ตามความสนใจ	0.8	น้อยที่สุด
ศูนย์เขียนสร้างสรรค์		
ฝึกการขีด เขียน ด้วยอุปกรณ์ต่างๆ อย่างอิสระ ตามจินตนาการหรือตามตัวอย่างที่มีในศูนย์	2.4	น้อยที่สุด

ตารางที่ 10 (ต่อ)

การจัดกิจกรรมเสรีของครูอนุบาล	ค่าเฉลี่ย	ความหมาย การปฏิบัติ
2.4 ความเหมาะสมของกิจกรรมเสรีในศูนย์/มุมกับ กิจกรรมเสริมประสบการณ์ (หน่วยการเรียนรู้)		
จัดกิจกรรมได้สอดคล้องกับกิจกรรมเสริม ประสบการณ์	2.4	น้อยที่สุด
จัดกิจกรรมไม่สอดคล้องกับกิจกรรมเสริม ประสบการณ์	13.6	มากที่สุด
2.5 ความเหมาะสมของกิจกรรมเสรีที่สอดคล้อง กับพัฒนาการในแต่ละด้านของเด็ก		
ด้านร่างกาย	16	มากที่สุด
ด้านอารมณ์ - จิตใจ	16	มากที่สุด
ด้านสังคม	16	มากที่สุด
ด้านสติปัญญา	16	มากที่สุด
ด้านภาษา	16	มากที่สุด
2.6 การเปลี่ยนแปลงกิจกรรมเสรีในแต่ละศูนย์ หรือมุมในแต่ละวัน		
เปลี่ยนกิจกรรมในแต่ละศูนย์หรือมุมให้แปลก ใหม่อยู่เสมอ	-	-
เปลี่ยนแปลงกิจกรรมเฉพาะบางศูนย์หรือมุม	2.4	น้อยที่สุด
ไม่มีการเปลี่ยนแปลงกิจกรรมในศูนย์หรือมุม	13.6	มากที่สุด
2.7 ด้านอื่นๆ		
จัดกิจกรรมหลากหลายมีความยากง่ายต่างกัน	13.6	มากที่สุด
กิจกรรมไม่หลากหลาย	2.4	น้อยที่สุด

ตารางที่ 10 (ต่อ)

การจัดกิจกรรมเสรีของครูอนุบาล	ค่าเฉลี่ย	ความหมาย การปฏิบัติ
3. สื่อ วัสดุอุปกรณ์		
3.1 สื่อ วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในแต่ละศูนย์ / มุม ศูนย์บ้าน (บทบาทสมมติ)		
มีอุปกรณ์ สื่อ ของเล่น ของใช้ในบ้าน เช่นเตา จาน ชาม ช้อน ที่รัดผ้า ฯลฯ ทั้งที่เป็นของจริงและ ของจำลอง	16	มากที่สุด
มีตุ๊กตา พร้อมทั้งเสื้อผ้าให้เด็กเล่น	8	ปานกลาง
มีเสื้อผ้า เครื่องแต่งตัวของผู้ใหญ่ ทั้งชาย-หญิง ที่ไม่ใช้แล้ว หรือชุดอาชีพต่าง ๆ ให้เด็กเล่น	6.4	ปานกลาง
ศูนย์บล็อก		
มีไม้บล็อกหรือแท่งไม้ รูปร่างและขนาดต่าง ๆ ที่มีจำนวนไม่ต่ำกว่า 60 ชิ้น	12.8	มาก
มีอุปกรณ์ ของเล่นประกอบการเล่นบล็อก เช่น ดินไม้จำลอง เครื่องหมายจราจรจำลอง ฯลฯ	0.8	น้อยที่สุด
ศูนย์เครื่องเล่นสัมผัสและเกมการศึกษา		
มีพลาสติกสร้างสรรค์ ก่อหลอมหยอดบล็อก ลูกบิดสำหรับร้อย แบบสำหรับร้อย ฯลฯ	15.2	มากที่สุด
มีเกมการศึกษาแบบสำเร็จรูปและอื่น ๆ เช่น เกมจับคู่ โดมิโน เกมจัดหมวดหมู่ แยก ประเภท เรียงลำดับ ภาพตัดต่อ ฯลฯ	8.8	ปานกลาง
ศูนย์วิทยาศาสตร์หรือมุมธรรมชาติ		
มีตัวอย่างของจริง เช่น เมล็ดพืช เปลือก หอย หิน ดิน หวาย ดินไม้ ฯลฯ หรือของจำลอง	12	มาก
มีเครื่องมือ เครื่องใช้ในการค้นคว้าทดลอง เช่น แวนชยาย แม่เหล็ก ตาซึ่ง กระจกเงา ฯลฯ	10.4	ปานกลาง

ตารางที่ 10 (ต่อ)

การจัดกิจกรรมเสรีของครูอนุบาล	ค่าเฉลี่ย	ความหมาย การปฏิบัติ
ศูนย์หนังสือ		
มีหนังสือภาพ หนังสือนิทาน ที่เหมาะสม กับเด็ก	14.4	มากที่สุด
มีเก้าอี้ ม้านั่ง เสื่อ เบาะ หมอนที่มีขนาด และรูปทรงต่าง ๆ พรม ฯลฯ	10.4	ปานกลาง
ศูนย์ดนตรี		
มีอุปกรณ์ในการร้องเพลง การฟังเพลง เช่น ไมโครโฟน วิทยุเทป หนังสือเพลง ฯลฯ	-	-
มีอุปกรณ์ในการเล่นดนตรี เช่น กลอง ระนาด ฉิ่ง ฉาบ กรับ ทรัมเป็ต ลูกขัด ฯลฯ	10.4	ปานกลาง
ศูนย์สีน้ำ		
มีสีน้ำ พู่กันขนาดต่าง ๆ ภาชนะสำหรับใส่ สี กระดาษสำหรับวาดรูป และวัสดุอื่น ๆ ที่ใช้ ในการเล่นสีน้ำ เช่น เศษวัสดุ ผัก ผลไม้ แกะสลัก ฯลฯ	13.6	มากที่สุด
มีกระดานขานยังสำหรับวาดภาพ	0.8	น้อยที่สุด
มีผ้ากันเปื้อนหรือผ้าพลาสติก ผ้าเช็ดมือ อุปกรณ์ทำความสะอาดต่าง ๆ เช่น ไม้กวาด ผ้าถูพื้น ฯลฯ	11.2	มาก
ศูนย์สีเทียน		
มีสีเทียน หรือดินสอดสีเทียน (GIANT CRAYON) กระดาษสำหรับวาดภาพ	15.2	มากที่สุด

ตารางที่ 10 (ต่อ)

การจัดกิจกรรมเสริมของครูอนุบาล	ค่าเฉลี่ย	ความหมาย การปฏิบัติ
มีวัสดุอื่น ๆ เช่น เหยียบ เป็ลือกไม้แห้ง ใบไม้ เศษวัสดุต่าง ๆ ประกอบการระบายด้วย สีเทียน	3.2	น้อย
ศูนย์ปั้น		
มีดินน้ำมัน หรือแป้งทำขนม หรือดินเหนียว และแผ่นรองสำหรับปั้น	11.2	มาก
มีแม่พิมพ์พลาสติกสำหรับกดขนมหรือแม่ พิมพ์รูปทรงต่าง ๆ อุปกรณ์พลาสติก สำหรับ ใช้ตัด นั้น นวด ฯลฯ	4.8	น้อย
ศูนย์งานกระดาษ		
มีอุปกรณ์สำหรับใช้ในการตัด ฉีก พับ ปะติด เช่น กรรไกร กระดาษสี หนังสือภาพ หรือนิตยสาร ที่ไม่ใช้แล้ว กระดาษห่อของขวัญ กาว ฯลฯ	12.8	มาก
มีผลงานที่ครูทำขึ้นมาเป็นตัวอย่างให้เด็ก ทำตาม	8.8	ปานกลาง
ศูนย์นิทรรศการ		
มีตุ๊กตา หนังสือภาพ หนังสือนิทานหรือสิ่ง ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับสิ่งที่เด็กสนใจ และมีความ สอดคล้องกับเนื้อหาหรือกิจกรรมเสริมประสบ การณ์	2.4	น้อยที่สุด

ตารางที่ 10 (ต่อ)

การจัดกิจกรรมเสรีของครูอนุบาล	ค่าเฉลี่ย	ความหมาย การปฏิบัติ
ศูนย์คณิตศาสตร์		
มีภาชนะใส่สิ่งที่จะให้นักเรียนเล่น เช่น เมล็ดถั่วดำ เม็ดสาकुแห้ง และมีอุปกรณ์ในการตวง เช่น ถ้วยพลาสติก ไม้พายขนาดเล็ก ตะกร้าขนาดเล็ก กระบวย ฯลฯ	0.8	น้อยที่สุด
ศูนย์เขียนสร้างสรรค์		น้อยที่สุด
มีโต๊ะ เก้าอี้ หรือเบาะนั่งที่เด็กสามารถใช้ ใช้เวลานั่งทำกิจกรรมตามละพัง หรือกลุ่มเล็กได้ มีอุปกรณ์ในการเรียนเช่น ปากกา สี ดินสอ กระดาษ หนังสือ ภาพประกอบคำ ฯลฯ		น้อยที่สุด
3.2 ความสนใจในสื่อ / วัสดุอุปกรณ์ของเด็กอนุบาล		
3.2.1 ประเภทของเล่น / สื่อ / วัสดุอุปกรณ์ที่เลือกเล่นในแต่ละศูนย์ / มุม		
<u>เลือกเล่น / ใช้สื่อประเภทของจริงหรือสื่อจากธรรมชาติ</u>		
ศูนย์บ้าน (บทบาทสมมติ)	11.2	มาก
ศูนย์บล็อก	10.4	ปานกลาง
ศูนย์วิทยาศาสตร์หรือมุมธรรมชาติ	4	น้อย
ศูนย์ดนตรี	4	น้อย
ศูนย์อื่นๆ	0.8	น้อยที่สุด
<u>เลือกเล่น / ใช้สื่อ ประเภทของจำลองสื่อสำเร็จรูปหรือพลาสติก</u>		
ศูนย์บ้าน (บทบาทสมมติ)	15.2	มากที่สุด
ศูนย์บล็อก	0.8	น้อยที่สุด
ศูนย์เครื่องเล่นสัมผัสและเกมการศึกษา	15.2	มากที่สุด
ศูนย์หนังสือ	13.6	มากที่สุด

ตารางที่ 10 (ต่อ)

การจัดกิจกรรมเสรีของครูอนุบาล	ค่าเฉลี่ย	ความหมาย การปฏิบัติ
เลือกเล่น / วัสดุที่ครูผลิตขึ้นไว้ในห้องเรียน		
ศูนย์บ้าน (บทบาทสมมติ)	0.8	น้อยที่สุด
ศูนย์เครื่องเล่นสัมผัสและเกมการศึกษา	0.8	น้อยที่สุด
เลือกเล่น / วัสดุที่ครูจัดเตรียมไว้ให้ในศูนย์ / มุม ที่จัดขึ้นเพิ่มในห้องเรียน	16	มากที่สุด
3.2.2 ลักษณะสื่อ / วัสดุอุปกรณ์ที่เด็กสนใจในแต่ละ ศูนย์ / มุม		
ในศูนย์/มุมที่ครูจัดไว้เป็นประจำ ได้แก่		
ศูนย์บ้าน (บทบาทสมมติ)		
ของเล่น ของใช้ในบ้าน เครื่องครัวต่างๆ ตุ๊กตา ฯลฯ	16	มากที่สุด
เสื้อผ้า เครื่องแต่งกาย ชุดอาชีพต่างๆ	6.4	ปานกลาง
ศูนย์บล็อก		
บล็อกไม้หรือ แท่งไม้ที่มีขนาดและรูปร่างต่างๆ	10.4	ปานกลาง
อุปกรณ์ประกอบการเล่นบล็อก เช่น ดินไม้จำลอง	0.8	น้อยที่สุด
เครื่องหมายจราจรจำลอง ปุ้น คน สัตว์ ฯลฯ		
ศูนย์เครื่องเล่นสัมผัส และเกมการศึกษา		
พลาสติกสร้างสรรค์ กลองหยอดบล็อก ลูกปัด	15.2	มากที่สุด
แบบสำหรับร้อย ฯลฯ		
เกมการศึกษาสำเร็จรูปและที่ครูผลิตขึ้นใช้เอง	8.8	ปานกลาง
ศูนย์วิทยาศาสตร์หรือมุมธรรมชาติ		
ตัวอย่างของจริง เช่น เมล็ดพืช หิน ดิน ทราย	4.8	น้อย
ต้นไม้ ของจำลองอื่นๆ		
เครื่องมือ เครื่องใช้ในการค้นคว้าทดลอง เช่น	4.8	น้อย
แว่นขยาย ตาชั่ง เลนส์เว้า เลนส์นูน ฯลฯ		

ตารางที่ 10 (ต่อ)

การจัดกิจกรรมเสรีของครูอนุบาล	ค่าเฉลี่ย	ความหมาย การปฏิบัติ
ศูนย์หนังสือ		
หนังสือภาพ หนังสือนิทาน สารานุกรมสำหรับเด็ก หมอน เสื้อ พรม ฯลฯ	13.6	มากที่สุด
ศูนย์ดนตรี		
อุปกรณ์ในการเล่นดนตรี เช่น กลอง ฉิ่ง ฉาบ ระนาด ลูกขัด ทรัมบูติน กรับ ฯลฯ	4	น้อย
ศูนย์นิทรรศการ		
นิทาน หนังสือภาพ ตุ๊กตา และสิ่งที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่ได้กสนใจ	2.4	น้อยที่สุด
ศูนย์คณิตศาสตร์		
เมล็ดพืช ชนิดต่างๆ และอุปกรณ์สำหรับชั่ง ตวง วัด ไม้พาย ตะกร้า ถ้วยพลาสติก ฯลฯ	0.8	น้อยที่สุด
ศูนย์เขียนสร้างสรรค์		
สื่อ อุปกรณ์ที่ใช้ในการเขียน เช่น ดินสอ สี ปากกา ตัวอย่างภาพประกอบคำ ตัวอย่างพยัญชนะ ฯลฯ ในศูนย์ / มุมที่ครูจัดเพิ่มขึ้นในห้องเรียน ได้แก่	1.6	น้อยที่สุด
ศูนย์ปั้น		
ดินน้ำมัน แป้งปั้นขนม แป้งโดว์ และอุปกรณ์ประกอบการเล่น เช่น แม่พิมพ์ รูปทรงต่างๆ อุปกรณ์สำหรับตัด หั่น นวด ฯลฯ	11.2	มาก
ศูนย์งานกระดาษ		
อุปกรณ์ที่ใช้ในการตัด ปะ ฉีก พับ เช่น กรรไกร กาว กระดาษสี เศษวัสดุอื่นๆ เช่น ด้าย ไหมพรม ฯลฯ	12.8	มาก

ตารางที่ 10 (ต่อ)

การจัดกิจกรรมเสรีของครูอนุบาล	ค่าเฉลี่ย	ความหมาย การปฏิบัติ
ศูนย์สีน้ำ		
สีน้ำ กระดาษ พู่กัน เศษวัสดุและอุปกรณ์ที่ใช้ประกอบ การเล่นสีน้ำ	13.6	มากที่สุด
ศูนย์สีเทียน		
สีเทียน ดินสอสี กระดาษ เศษวัสดุและอุปกรณ์ ที่ใช้ประกอบการวาดภาพระบายสีด้วยสีเทียน	15.2	มากที่สุด
3.2.3 การใช้เวลาเล่นกับสื่อ / วัสดุอุปกรณ์ที่ตนเอง สนใจในแต่ละศูนย์ / มุม <u>ใช้เวลาเล่นกับสื่ออุปกรณ์ ในมุมที่ครูจัดเพิ่ม</u>		
<u>ในห้องเรียน</u>		
ประมาณ 1.3 นาที	-	-
ไม่เกิน 10 นาที	16	มากที่สุด
เกิน 10 นาที	-	-
<u>ใช้เวลาเล่นกับสื่อ อุปกรณ์ ในมุมที่ครูจัดได้</u>		
<u>เป็นประจำในห้องเรียน</u>		
ประมาณ 1-3 นาที	-	-
ไม่เกิน 10 นาที	8	ปานกลาง
เกิน 10 นาที	8	ปานกลาง
3.2.4 กิจกรรม หรือผลงานที่เกิดจากการใช้สื่อ / อุปกรณ์ ที่ตนเองสนใจ ศูนย์ / มุม ที่จัดไว้เป็นประจำในห้อง ศูนย์บ้าน (บทบาทสมมติ)		
เล่นอุปกรณ์ ของเล่น ของใช้ในบ้าน เล่นเลียนแบบ ชีวิตครอบครัว บุคคลต่างๆ ตามจินตนาการ	16	มากที่สุด

ตารางที่ 10 (ต่อ)

การจัดกิจกรรมเสรีของครูอนุบาล	ค่าเฉลี่ย	ความหมาย การปฏิบัติ
ศูนย์บล็อก		
เล่นไม้บล็อก แท่งไม้ ต่อเป็นรูปทรงต่างๆ ตามจินตนาการ	12.8	มาก
ศูนย์เครื่องเล่นสัมผัสและเกมการศึกษา		
เล่นเครื่องเล่นสัมผัส ตัวต่อสร้างสัตว์ ร้อยลูกปัด ร้อยตามแบบ และแบบการศึกษาประเภทต่างๆ	15.2	มากที่สุด
ศูนย์วิทยาศาสตร์หรือมุมธรรมชาติ		
ค้นคว้า ทดลอง สังเกต จากสื่อของจริงที่มีในศูนย์ ใช้เครื่องมือต่างๆ เช่น แว่นขยาย เลนส์ไว้ เลนส์ปูน ฯลฯ	12	มาก
ศูนย์ดนตรี		
เล่นอุปกรณ์ให้จังหวะต่างๆ เช่น กลอง ฉิ่ง ฉาบ กรับ ทรัมเป็ต ลูกขัด ฯลฯ	11.2	มาก
ศูนย์หนังสือ		
อ่านหนังสือนิทาน หนังสือภาพ หรือให้ครูอ่านหนังสือ ให้ฟัง อ่านกับเพื่อน ฯลฯ	14.4	มากที่สุด
ศูนย์นิทรรศการ		
เล่นของเล่น ใช้สื่ออุปกรณ์ในศูนย์ที่เกี่ยวข้องกับ เนื้อหาหรือเรื่องที่น่าสนใจ	2.4	น้อยที่สุด
ศูนย์เขียนสร้างสรรค์		
ขีดเขียน วาดภาพ โดยใช้อุปกรณ์ต่างๆ เช่น สีปากกา ดินสอ ตามจินตนาการ หรือตามตัวอย่างที่มีในศูนย์	2.4	น้อยที่สุด

ตารางที่ 10 (ต่อ)

การจัดกิจกรรมเสรีของครูอนุบาล	ค่าเฉลี่ย	ความหมาย การปฏิบัติ
ในศูนย์ / มุม ที่ควรจัดเพิ่มขึ้นในห้อง		
ศูนย์สีน้ำ		
วาดภาพระบายสีด้วยสีน้ำ พิมพ์ภาพด้วยวัสดุต่างๆ ตามจินตนาการ หรือตามที่ครูกำหนดให้	13.6	มากที่สุด
ศูนย์สีเทียน		
วาดภาพระบายสีด้วยสีเทียน หรือพิมพ์ภาพ โดยใช้วัสดุต่างๆ ตามจินตนาการ	15.2	มากที่สุด
ศูนย์ปั้น		
ปั้นดินน้ำมัน หรือปั้นแป้งตามจินตนาการ และ ใช้อุปกรณ์ประกอบอื่นๆ เช่น แม่พิมพ์ อุปกรณ์ ในการตัด หั่น นวด ฯลฯ	11.2	มาก
ศูนย์งานกระดาษ		
พับ ตัด ปะ ตัด เป็นรูปต่างๆ ตามจินตนาการ หรือตามที่ครูกำหนดให้ จากอุปกรณ์ที่มีอยู่ในศูนย์ เช่น กาว กรรไกร กระดาษสี เศษวัสดุอื่นๆ	12.8	มาก
3.3 พฤติกรรมขณะทำกิจกรรมเสรี		
3.3.1 ลักษณะการทำกิจกรรม / เล่น		
ในศูนย์ / มุมที่ควรจัดเพิ่มขึ้นในห้องเรียน		
ทำกิจกรรม/เล่นคนเดียว	16	มากที่สุด
ในศูนย์ / มุมที่จัดได้ประจำ		
ทำกิจกรรม/เล่นคนเดียว		
ศูนย์ดนตรี	4	น้อย
ศูนย์วิทยาศาสตร์	4	น้อย

ตารางที่ 10 (ต่อ)

การจัดกิจกรรมเสรีของครูอนุบาล	ค่าเฉลี่ย	ความหมาย การปฏิบัติ
ทำกิจกรรม/เล่นแบบคู่ขนาน		
ศูนย์บ้าน (บทบาทสมมติ)	4	น้อย
ศูนย์บล็อก	4	น้อย
ศูนย์เครื่องเล่นสัมผัสและเกมการศึกษา	15.2	มากที่สุด
ศูนย์วิทยาศาสตร์ หรือมุมธรรมชาติ	4.8	น้อย
ศูนย์ดนตรี	2.4	น้อยที่สุด
ศูนย์หนังสือ	13.6	มากที่สุด
ศูนย์นิทรรศการ	1.6	น้อยที่สุด
ศูนย์เขียนสร้างสรรค์	1.6	น้อยที่สุด
ศูนย์คณิตศาสตร์	0.8	น้อยที่สุด
ทำกิจกรรม / เล่นเป็นกลุ่ม		
ศูนย์บ้าน	15.2	มากที่สุด
ศูนย์บล็อก	10.4	ปานกลาง
ศูนย์เครื่องเล่นสัมผัสและเกมการศึกษา	9.6	ปานกลาง
ศูนย์วิทยาศาสตร์ หรือมุมธรรมชาติ	3.2	น้อย
ศูนย์ดนตรี	1.6	น้อยที่สุด
ศูนย์หนังสือ	7.2	ปานกลาง
ศูนย์นิทรรศการ	1.6	น้อยที่สุด
ศูนย์เขียนสร้างสรรค์	1.6	น้อยที่สุด
ศูนย์คณิตศาสตร์	0.8	น้อยที่สุด
3.3.2 การแสดงออกทางอารมณ์หรือกิริยาท่าทางขณะทำ กิจกรรม / เล่น		
ทำกิจกรรม / เล่น ด้วยความตั้งใจ และสนุกสนาน	16	มากที่สุด

ตารางที่ 10 (ต่อ)

การจัดกิจกรรมเสรีของครูอนุบาล	ค่าเฉลี่ย	ความหมาย การปฏิบัติ
3.3.3 ปัญหาและวิธีการแก้ปัญหาขณะทำกิจกรรม / เล่น		
ปัญหาสื่อ/ ของเล่นไม่เพียงพอและสภาพชำรุด	4	น้อย
ปัญหาพื้นที่ในศูนย์ / มุม ไม่เพียงพอในการทำกิจกรรม	1.6	น้อยที่สุด
วิธีแก้ปัญหา		
ใช้สื่อที่มีอยู่ ใช้สื่อร่วมกับเพื่อน เล่นโดยไม่ใช้สื่อ	4	น้อย
นำสื่อ / อุปกรณ์ไปเล่นบริเวณอื่น	4	น้อย
3.4 ความสอดคล้องระหว่างสื่อ / อุปกรณ์ในแต่ละ ละศูนย์ / มุมกับกิจกรรมเสริมประสบการณ์ (หน่วยการ เรียน)		
สื่อ / วัสดุอุปกรณ์สอดคล้องกับเนื้อหาตาม หน่วยการเรียนรู้	3.2	น้อย
สื่อ / วัสดุอุปกรณ์สอดคล้องกับสภาพท้องถิ่น และชีวิตประจำวันของเด็ก	16	มากที่สุด
3.5 ความเหมาะสมของสื่อ / วัสดุอุปกรณ์กับ พัฒนาการในแต่ละด้านของเด็ก		
ด้านร่างกาย	16	มากที่สุด
ด้านอารมณ์-จิตใจ	16	มากที่สุด
ด้านสังคม	16	มากที่สุด
ด้านสติปัญญา	16	มากที่สุด
ด้านภาษา	16	มากที่สุด

ตารางที่ 10 (ต่อ)

การจัดกิจกรรมเสรีของครูอนุบาล	ค่าเฉลี่ย	ความหมาย การปฏิบัติ
3.6 การเปลี่ยนแปลงการใช้สื่อ / วัสดุอุปกรณ์ใน แต่ละศูนย์ / มุม		
จัดหาสื่อ / วัสดุอุปกรณ์ใหม่ ๆ มาให้เด็กเล่น อย่างสม่ำเสมอ	6.4	ปานกลาง
มีการประยุกต์หรือดัดแปลงสื่อ / วัสดุอุปกรณ์ ขึ้นใช้ในศูนย์ / มุม	16	มากที่สุด
3.7 ด้านอื่นๆ		
สื่อ / วัสดุอุปกรณ์จัดวางอยู่ในระดับสายตา และเด็กสามารถหยิบใช้ได้สะดวก	16	มากที่สุด
สื่อ / วัสดุอุปกรณ์มีจำนวนเพียงพอ	13.6	มากที่สุด
สื่อ / วัสดุอุปกรณ์มีความคงทนและคุณภาพดี	15.2	มากที่สุด
สื่อ / วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ไม่เป็นอันตรายสำหรับเด็ก	15.2	มากที่สุด
ครูจัดสื่อ / วัสดุอุปกรณ์ในศูนย์ / มุมต่าง ๆ ได้ อย่างเหมาะสม	14.4	มากที่สุด
4. ขั้นตอนในการดำเนินกิจกรรม		
วางแผนการจัดกิจกรรมเสรีและจัดเตรียมสื่อ / วัสดุ อุปกรณ์ในแต่ละศูนย์ / มุม ไว้ล่วงหน้า	9.6	ปานกลาง
ชี้แจงขั้นตอนการเข้าทำกิจกรรมในศูนย์ / มุม	11.2	มาก
ร่วมกันตกลงกฎระเบียบการทำกิจกรรมในศูนย์/ มุม	8.8	ปานกลาง
แนะนำกิจกรรมที่จะทำในแต่ละศูนย์ / มุม โดย อธิบาย สาธิต หรือยกตัวอย่างประกอบ	11.2	มาก
ดูแลการทำกิจกรรมเสรีของเด็กทุกคนอย่างใกล้ชิด	10.4	ปานกลาง

ตารางที่ 10 (ต่อ)

การจัดกิจกรรมเสรีของครูอนุบาล	ค่าเฉลี่ย	ความหมาย การปฏิบัติ
ส่งเสริมการเรียนรู้เป็นรายบุคคลหรือรายกลุ่มย่อย	15.2	มากที่สุด
เสริมแรงให้เด็กมีกำลังในในการเล่นเสรี	11.2	มาก
ดูแลให้เด็กปฏิบัติตามระเบียบ ข้อตกลง	12.8	มาก
ตรวจผลงานและให้เด็กเล่าถึงผลงานของตนเอง	6.4	ปานกลาง
ประเมินผลการทำกิจกรรมเสรีของเด็ก	-	-
อื่น ๆ (ใช้สังเกตการเรียนรู้ในกิจกรรมเสรี)	1.6	น้อยที่สุด
5.วิธีการแก้ปัญหาเกี่ยวกับพฤติกรรมเด็ก		
5.1วิธีที่ใช้แก้ปัญหาเมื่อเด็กมีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม		
ขณะเล่นในศูนย์ / มุม		
ทบทวนข้อตกลง	2.4	น้อยที่สุด
ลบสายตาและจ้องตาเด็ก	12	มาก
เข้าไปใกล้ ๆ เพื่อให้เด็กรู้ตัว	10.4	ปานกลาง
ใช้นิ้วแตะริมฝีปากและจู้ปาก	4.8	น้อย
ให้แรงเสริมทางบวก	12.8	มาก
ให้แรงเสริมทางลบ	12	มาก
ใช้การลงโทษ คาดโทษ	5.6	ปานกลาง
ส่งเสียงว่ากล่าว ตักเตือน	16	มากที่สุด
เรียกชื่อเป็นรายบุคคลเพื่อให้นหยุดพฤติกรรม	15.2	มากที่สุด
พูดคุยกับเด็กโดยตรง	16	มากที่สุด
ชี้และเรียกชื่อเด็ก	1.6	น้อยที่สุด
คำหนิเด็ก	2.4	น้อยที่สุด

ตารางที่ 10 (ต่อ)

การจัดกิจกรรมเสรีของครูอนุบาล	ค่าเฉลี่ย	ความหมาย การปฏิบัติ
5.2 วิธีที่ครูใช้เมื่อเด็กสนใจกิจกรรมในศูนย์ใดศูนย์หนึ่งเป็นเวลานาน		
ใช้คำพูดชักชวนเด็กเพื่อให้เปลี่ยนกิจกรรม	3.2	น้อย
เรียกชื่อ เตือนเด็กเป็นรายบุคคลเพื่อให้เปลี่ยนกิจกรรม	14.4	มากที่สุด
พูดให้เด็กรู้ตัวและเปลี่ยนกิจกรรมเอง	3.2	น้อย
让孩子ทำกิจกรรมต่าง ๆ อย่างอิสระ	3.2	น้อย
5.3 วิธีที่ครูใช้เมื่อต้องการให้เด็กเปลี่ยนกิจกรรมเสรีไปสู่กิจกรรมหนึ่ง		
ใช้ระฆัง กระดิ่ง เครื่องเคาะจังหวะ ฯลฯ เป็นสัญญาณ	4.8	น้อย
ใช้เพลง คำคล้องจอง เป็นสัญญาณ	3.2	น้อย
ใช้คำพูด คำสั่งให้เด็กรู้ว่ามีเวลา	8	ปานกลาง
5.4 การให้แรงเสริมกับเด็ก		
ให้แรงเสริมทางบวก	12.8	มาก
ให้แรงเสริมทางลบ	12	มาก
6. การตอบสนองต่อการแก้ปัญหาของครู		
6.1 การตอบสนองต่อวิธีการที่ครูใช้แก้ปัญหาพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของเด็ก		
ยอมรับ และปฏิบัติตามคำแนะนำ คำสั่งของครู และทำกิจกรรมต่อไป	4.8	น้อย
เงียบ ร้องไห้ พาตัวเองออกไปจากกลุ่ม เก็บตัวหยุดการทำกิจกรรมชั่วขณะ	0.8	น้อยที่สุด

ตารางที่ 10 (ต่อ)

การจัดกิจกรรมเสริมของครูอนุบาล	ค่าเฉลี่ย	ความหมาย การปฏิบัติ
6.2 ความคงทนของพฤติกรรมที่เกิดจากการแก้ปัญหา ของครู		
เด็กยังคงมีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม	-	-
เด็กเปลี่ยนพฤติกรรมไปในทางที่ดีขึ้น	5.6	ปานกลาง
6.3 พฤติกรรม / การตอบสนองหลังจากได้รับการ เสริมแรงจากครู		
จากกาเสริมแรงทางบวก		
แสดงอาการดีใจ เช่น ยิ้ม หัวเราะ และกระตือรือร้น ที่จะทำกิจกรรมต่อไป	12.8	มาก
จากกาเสริมแรงทางลบ		
ยอมรับและปฏิบัติตามเงื่อนไขของครู	12	มาก
อื่นๆ (จากการคาดโทษ ลงโทษ)		
เงียบ เก็บตัว หยุดการทำกิจกรรมชั่วคราว	0.8	น้อยที่สุด
6.4 การแสดงออกทางอารมณ์ ความรู้สึกต่อวิธีการที่ครูใช้		
นั่งเงียบ ซึม อายเพื่อนและเก็บตัวตามลำพังชั่วคราว	0.8	น้อยที่สุด
ไม่แสดงออก หลบสายตา และทำกิจกรรมต่อไป	4.8	น้อย

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จากตารางที่ 10 แสดงว่า

1. การจัดสภาพแวดล้อมในห้องเรียน

1.1 ด้านการออกแบบพื้นที่ของห้องเรียนและศูนย์การเรียนรู้หรือมุมกิจกรรมครูอนุบาล ปฏิบัติในระดับมากที่สุดคือ จัดให้มีบอร์ดหรือป้ายแสดงผลงานของเด็ก ($\bar{x}=16$) จัดให้มีที่สำหรับเก็บเอกสาร ของใช้ส่วนตัวและสื่อการสอนอย่างเป็นสัดส่วน จัดเป็นศูนย์หรือมุมอย่างน้อย 4 ศูนย์ จัดแบ่งศูนย์/มุมเป็นสัดส่วน และจัดศูนย์/มุมได้เหมาะสมอยู่ในสภาพที่ยืดหยุ่นได้ ($\bar{x}=14.4$) และที่ครูอนุบาลปฏิบัติในระดับปานกลางคือ จัดศูนย์ / มุมให้มีพื้นที่เพียงพอให้เด็กทำกิจกรรมได้สะดวก ($\bar{x}=8.8$) จัดศูนย์/มุมที่มีเสียงดังให้ห่างจากศูนย์ที่ต้องการความสงบ ($\bar{x}=7.2$) และที่ครูปฏิบัติในระดับน้อยที่สุดคือ จัดให้มีพื้นที่ที่เด็กสามารถใช้เวลาเป็นส่วนตัวในช่วงสั้นๆหรือทำงานคนเดียวได้ ($\bar{x}=2.4$)

1.2 ด้านการตกแต่งห้องเรียน พบว่า ครูอนุบาลใช้วัสดุอื่นๆ ในการตกแต่งห้องเรียน เช่น ภาพประกอบการศึกษา การ์ตูน ไม้ดอกไม้ประดับ สื่อสำเร็จรูป ฯลฯ มากที่สุด ($\bar{x}=16$) ครูปฏิบัติในระดับน้อยคือการตกแต่งห้องเรียนด้วยผลงานของเด็ก ($\bar{x}=4$) และที่ครูปฏิบัติในระดับน้อยที่สุด คือ เด็กมีส่วนร่วมในการตกแต่งห้องเรียน ($\bar{x}=1.6$)

1.3 ด้านการจัดเก็บเอกสารหรือผลงานเด็กจากการทำกิจกรรมเสรีพบว่า ครูอนุบาลจัดให้มีที่เก็บผลงานของเด็กเป็นรายบุคคล มีราวสำหรับแขวนหรือที่วางผลงานเด็กชั่วคราวในระดับมากที่สุด ($\bar{x}=16$) ปฏิบัติในระดับมากที่สุด คือ แสดงผลงานเด็กไว้ในระดับสายตาของเด็ก ($\bar{x}=12$) ปฏิบัติระดับน้อยคือแสดงผลงานเด็กทุกคนบนป้ายแสดงผลงาน ($\bar{x}=4.8$) ปฏิบัติน้อยที่สุดคือ การนำผลงานของเด็กจัดแสดงหมุนเวียนอย่างสม่ำเสมอ ($\bar{x}=1.6$)

1.4 ด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมในห้องเรียน พบว่า ครูอนุบาล จัดศูนย์/มุมกิจกรรมเพิ่มขึ้นในห้องเรียนในระดับมากที่สุด ($\bar{x}=16$) ปฏิบัติระดับน้อยที่สุดคือ การเปลี่ยนพื้นที่ศูนย์ / มุมต่างๆ สลับกันเป็นบางศูนย์ ($\bar{x}=1.6$) และไม่พบว่าครูอนุบาลตกแต่งห้องเรียนเปลี่ยนป้ายนิเทศ หรือป้ายแสดงผลงานของเด็กอย่างสม่ำเสมอ

2. ลักษณะการจัดกิจกรรม

2.1 จำนวนศูนย์/มุมที่จัดไว้เป็นประจำในห้องเรียน พบว่า ครูอนุบาลจัดไว้ 4 - 6 ศูนย์/มุม ในระดับมาก ($\bar{x}=12$) ปฏิบัติระดับน้อยที่สุดคือ จัดมากกว่า 6 ศูนย์ / มุม ($\bar{x}=2.4$) และจัดน้อยกว่า 4 ศูนย์/มุม ($\bar{x}=1.6$) ครูอนุบาลที่จัดน้อยกว่า 4 ศูนย์/มุม ส่วนศูนย์/มุมที่ครูจัดขึ้นเพิ่มในห้องเรียนนั้น พบว่าครูอนุบาลปฏิบัติในระดับปานกลางคือ จัดน้อยกว่า 4 ศูนย์/มุม และจัด 4 - 6 ศูนย์/มุม ($\bar{x}=8$) ศูนย์ที่จัดในระดับมากได้แก่ ศูนย์งานกระดาษ ($\bar{x}=12.8$) และศูนย์ปั้น

($\bar{x}=11.2$) ส่วนศูนย์ที่จัดในระดับน้อยที่สุดคือ ศูนย์นิทรรศการ ศูนย์เขียนสร้างสรรค์ ($x=2.4$) และ ศูนย์คณิตศาสตร์ ($\bar{x}=0.8$)

2.2 ลักษณะของกิจกรรมที่จัด พบว่า

ครูอนุบาลปฏิบัติในระดับมากที่สุดคือ

จัดสื่อ/อุปกรณ์ให้เด็กเล่นเลียนแบบชีวิตในครอบครัว บุคคลอย่างอิสระ ตามจินตนาการในศูนย์/มุมบ้าน ($\bar{x}=16$)

จัดสื่อ/อุปกรณ์ให้เด็กฝึกการรับรู้ทางสายตา การคิดหาเหตุผล การทำงานสัมพันธ์ระหว่างมือและตาในศูนย์/มุมเครื่องเล่นสัมผัสและเกมการศึกษา ($\bar{x}=15.2$)

จัดสื่อ/อุปกรณ์ให้เด็กใช้วาดภาพระบายสีด้วยสีเทียนในศูนย์สีเทียน ($\bar{x}=15.2$)

จัดหนังสือภาพ หนังสือนิทานและจัดบรรยากาศที่เชิญชวนให้เด็กมานั่งอ่านหนังสือในศูนย์/มุมหนังสือ ($\bar{x}=14.4$)

จัดสื่อ/อุปกรณ์ให้เด็กได้ใช้ในการวาดภาพ ระบายสีในศูนย์สีน้ำ ($\bar{x}=13.6$)

ครูปฏิบัติในระดับน้อยที่สุดคือ

จัดสื่อ/อุปกรณ์ที่มีความสอดคล้องกับกิจกรรมเสริมประสบการณ์หรือเรื่องที่เด็กสนใจ ในศูนย์นิทรรศการ ($\bar{x}=2.4$)

จัดสื่อ/อุปกรณ์ให้เด็กได้ฝึกกล้ามเนื้ออย่างอิสระตามความต้องการในศูนย์เขียนสร้างสรรค์ ($\bar{x}=2.4$)

จัดสื่อ/อุปกรณ์ให้เด็กได้ใช้ในการชั่ง ตวง วัด ตามความสนใจ ในศูนย์คณิตศาสตร์ ($\bar{x}=0.8$)

2.3 ความสนใจในกิจกรรมที่ครูจัด

2.3.1 ด้านความสนใจในกิจกรรมเสรีที่ครูจัดพบว่า เด็กอนุบาลสนใจกิจกรรมเสรีในศูนย์/มุมที่ครูจัดเพิ่มขึ้นในห้วงในระดับมากที่สุด ($\bar{x}=16$) ส่วนศูนย์/มุมที่ครูจัดไว้ให้เป็นประจำในห้องเรียนเด็กสนใจระดับมากที่สุดคือ ศูนย์บ้าน ศูนย์เครื่องเล่นสัมผัสและเกมการศึกษา ($\bar{x}=15.2$) และศูนย์หนังสือ ($\bar{x}=13.6$) สนใจระดับปานกลางคือ ศูนย์บล็อก ($\bar{x}=10.4$)

สนใจระดับน้อยคือ ศูนย์วิทยาศาสตร์ ($\bar{X}=4.8$) และศูนย์ดนตรี ($\bar{X}=4$) สนใจระดับน้อยที่สุดคือ ศูนย์นิทรรศการ ศูนย์เขียนสร้างสรรค์ และศูนย์คณิตศาสตร์ ($\bar{X}=1.6$)

2.3.2 การใช้เวลาเล่นในศูนย์/มุมที่สนใจพบว่า

ในศูนย์ที่ครูจัดเพิ่มในห้องเรียน

เด็กใช้เวลาเล่นในศูนย์/มุมไม่เกิน 10 นาทีในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=16$)

ในศูนย์ที่ครูจัดไว้ประจำในห้อง

เด็กใช้เวลาเล่น 1-3 นาทีระดับน้อยที่สุดในศูนย์วิทยาศาสตร์และศูนย์ดนตรี ($\bar{X}=1.6$)

เด็กใช้เวลาเล่นไม่เกิน 10 นาทีระดับปานกลางในศูนย์หนังสือ ($\bar{X}=9.6$) ศูนย์เครื่องเล่นสัสม์และเกมการศึกษา ($\bar{X}=8.8$) ศูนย์บ้านและศูนย์บล็อก ($\bar{X}=7.2$) ระดับน้อยในศูนย์วิทยาศาสตร์/ธรรมชาติ ($\bar{X}=3.2$) และระดับน้อยที่สุดในศูนย์ดนตรี ($\bar{X}=2.4$) ศูนย์เขียนสร้างสรรค์ ($\bar{X}=1.6$) ศูนย์นิทรรศการ ($\bar{X}=1.2$) และศูนย์คณิตศาสตร์ ($\bar{X}=0.8$)

เด็กใช้เวลาเล่นเกิน 10 นาทีระดับปานกลางในศูนย์บ้าน ($\bar{X}=8$) และศูนย์เครื่องเล่นสัสม์/เกมการศึกษา ($\bar{X}=6.4$) ระดับน้อยในศูนย์หนังสือ ($\bar{X}=4$) และศูนย์บล็อก ($\bar{X}=3.2$)

2.3.3 กิจกรรมหรือผลงานที่ทำในแต่ละศูนย์/มุม พบว่า

เด็กทำกิจกรรม/เล่นในระดับมากที่สุดคือ

เล่นเลียนแบบชีวิตในครอบครัวและบุคคลอย่างอิสระตามจินตนาการในศูนย์บ้าน/บทบาทสมมติ ($\bar{X}=16$) เล่นเครื่องเล่นสัสม์ เกมการศึกษาอย่างอิสระตามจินตนาการในศูนย์เครื่องเล่นสัสม์และเกมการศึกษา ($\bar{X}=15.2$) วาดภาพ ระบายสี พิมพ์สีในศูนย์สีน้ำ ($\bar{X}=15$) อ่านหนังสือภาพ หนังสือนิทานในศูนย์หนังสือ ($\bar{X}=14.4$) วาดภาพ ระบายสี พิมพ์สีฯในศูนย์สีน้ำ ($\bar{X}=13.6$)

เด็กทำกิจกรรม/เล่นในระดับมากคือ

เล่นบล็อกไม้หรือแท่งไม้อย่างอิสระตามจินตนาการในศูนย์บล็อก ($\bar{X}=12.8$) ซึก ตัด ปะ พับกระดาษเป็นรูปต่างๆตามจินตนาการหรือตามตัวอย่างในศูนย์งานกระดาษ ($\bar{X}=12.8$) สังเกต ค้นคว้า ทดลองกับวัสดุอุปกรณ์ที่มีในศูนย์วิทยาศาสตร์ ($\bar{X}=12$) ใช้อุปกรณ์ดนตรีในศูนย์ดนตรี ($\bar{X}=11.2$) ปั้นดินน้ำมันหรือปั้นแป้งอย่างอิสระในศูนย์ปั้น ($\bar{X}=11.2$)

เด็กทำกิจกรรม/เล่นในระดับน้อยที่สุดคือ

เล่นกับของเล่น/อุปกรณ์ต่างๆ ที่มีอยู่ในศูนย์นิทรรศการ ($\bar{x}=2.4$) ฝึกการขีดเขียนด้วยอุปกรณ์ต่างๆ อย่างอิสระตามจินตนาการในศูนย์เขียนสร้างสรรค์ ($\bar{x}=2.4$) และ ชั่ง ตวง วัด ด้วยอุปกรณ์ต่างๆ ในศูนย์คณิตศาสตร์ ($\bar{x}=0.8$)

2.4 ความเหมาะสมของกิจกรรมเสรีในศูนย์/มุมกับกิจกรรมเสริมประสบการณ์ (หน่วยการเรียนรู้) พบว่า ครูอนุบาลจัดกิจกรรมเสรีไม่สอดคล้องกับกิจกรรมเสริมประสบการณ์ (หน่วยการเรียนรู้) ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}=13.6$) และครูอนุบาลที่จัดกิจกรรมเสรีได้สอดคล้องกับกิจกรรมเสริมประสบการณ์ (หน่วยการเรียนรู้) ปฏิบัติในระดับน้อยที่สุด ($\bar{x}=2.4$)

2.5 ความเหมาะสมของกิจกรรมเสรีที่สอดคล้องกับพัฒนาการในแต่ละด้านของเด็ก พบว่า ครูอนุบาลจัดกิจกรรมเสรีได้สอดคล้องกับพัฒนาการของเด็กอนุบาลทั้งด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ - จิตใจ ด้านสังคม ด้านสติปัญญา และด้านภาษา ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}=16$)

2.6 การเปลี่ยนแปลงกิจกรรมเสรีในแต่ละศูนย์/มุมในแต่ละวัน พบว่าครูอนุบาลปฏิบัติในระดับมากที่สุดคือไม่มีการเปลี่ยนแปลงกิจกรรมในศูนย์/มุมในแต่ละวัน ($\bar{x}=13.6$) และครูปฏิบัติระดับน้อยที่สุดคือ การเปลี่ยนแปลงกิจกรรมเฉพาะบางศูนย์/มุมในแต่ละวัน ($\bar{x}=2.4$)

2.7 ด้านอื่นๆ พบว่า ครูอนุบาลปฏิบัติระดับมากที่สุดคือ จัดกิจกรรมได้หลายหลายมีความยาก-ง่ายต่างกัน ($\bar{x}=13.6$) และปฏิบัติระดับน้อยที่สุดคือ จัดกิจกรรมได้ไม่หลากหลาย ($\bar{x}=2.4$)

3. สื่อ/วัสดุอุปกรณ์

3.1 สื่อ/วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในแต่ละศูนย์/มุม

ศูนย์/มุมนบ้าน (บทบาทสมมติ) พบว่า สื่อ/วัสดุอุปกรณ์ที่ครูใช้ในระดับมากที่สุด ประกอบด้วยของเล่น ของใช้ในบ้าน เช่น เตา งาน ขาม ช้อน ที่รัดผ้า ฯลฯ ทั้งที่เป็นของจริง และของจำลอง ($\bar{x}=16$) ใช้ระดับปานกลางคือ ตุ๊กตาและเสื้อผ้าสำหรับตุ๊กตา ($\bar{x}=8$) และเครื่องแต่งตัว เสื้อผ้าของผู้ใหญ่ทั้งชาย - หญิง ชุดอาชีพต่างๆ ($\bar{x}=6.4$)

ศูนย์/มุมนบล็อก พบว่า สื่อ/วัสดุอุปกรณ์ที่ครูใช้ระดับมากที่สุดประกอบด้วย บล็อกหรือแท่งไม้รูปร่างและขนาดต่างๆ ที่มีจำนวนไม่ต่ำกว่า 60 ชิ้น ($\bar{x}=12.8$) ใช้ระดับน้อยที่สุดคือ ของเล่นประกอบการเล่นบล็อก เช่น ดินไม้จำลอง เครื่องหมายจรรยาจรรยาจำลอง ฯลฯ ($\bar{x}=0.8$)

ศูนย์/มุมเครื่องเล่นสัมผัสและเกมการศึกษา พบว่า สื่อ/วัสดุอุปกรณ์ที่ครูใช้ระดับมากที่สุด ประกอบด้วย พลาสติกสร้างลวดรีด กล่องหยอดบล็อก ลูกบิดสำหรับร้อย แบบสำหรับร้อย ($\bar{X}=15.2$) ใช้ระดับปานกลางคือ เกมการศึกษาแบบสำเร็จรูป หรือ เกมการศึกษาที่ครูผลิตขึ้นใช้เอง เช่น เกมจับคู่ โดมิโน เกมจัดหมวดหมู่ แยกประเภท ภาพตัดต่อ เรียงลำดับ ฯลฯ ($\bar{X}=8.8$)

ศูนย์/มุมวิทยาศาสตร์หรือมุมธรรมชาติ พบว่า สื่อ/วัสดุอุปกรณ์ที่ครูใช้ระดับมากที่สุดประกอบด้วย ตัวอย่างของจริง เช่น เมล็ดพืช เปลือกหอย หิน ดิน ทราบ ต้นไม้ หรือของจำลองอื่นๆ ($\bar{X}=12$) และใช้ระดับปานกลางคือ เครื่องมือ เครื่องใช้ในการค้นคว้าทดลอง เช่น แว่นขยาย แม่เหล็ก ตาชั่ง กระจกเงา ฯลฯ ($\bar{X}=10.4$)

ศูนย์/มุมหนังสือ พบว่า สื่อ/วัสดุอุปกรณ์ที่ครูใช้ระดับมากที่สุด ประกอบด้วย หนังสือภาพ หนังสือนิทาน ที่เหมาะสมกับเด็ก ($\bar{X}=14.4$) และใช้ระดับปานกลางคือ แก้วน้ำ นิ่ง เสื้อ เบาะ พรม หมอนที่มีขนาดและรูปทรงต่างๆ ($\bar{X}=10.4$)

ศูนย์/มุมดนตรี พบว่า สื่อ/วัสดุอุปกรณ์ที่ครูใช้ในระดับปานกลาง ประกอบด้วย อุปกรณ์ในการเล่นดนตรี เช่น กลอง ระนาด ฉิ่ง ฉาบ กรับ ทรัมเป็ต ลูกขัด ฯลฯ ($\bar{X}=10.4$) และสื่อ/อุปกรณ์ที่ครูอนุบาลไม่ใช้เลย คือ อุปกรณ์ในการร้องเพลง ฟังเพลง เช่น ไมโครโฟน วิทยุ เทป หนังสือเพลง ฯลฯ

ศูนย์/มุมสีน้ำ พบว่า สื่อ/วัสดุอุปกรณ์ที่ครูใช้ระดับมากที่สุด ประกอบด้วยสีน้ำ พู่กันขนาดต่าง ๆ ภาชนะสำหรับใส่สี กระดาษสำหรับวาดภาพ และวัสดุอื่นๆ ที่ใช้ในการเล่นสีน้ำ เช่น เศษวัสดุ ผัก ผลไม้แกะสลัก ฯลฯ ($\bar{X}=13.6$) ใช้ระดับมากที่สุดคือ ผ้ากันเปื้อนหรือผ้าพลาสติก ผ้าเช็ดมือ อุปกรณ์ทำความสะอาดต่างๆ เช่น ไม้กวาด ผ้าถูพื้น ($\bar{X}=11.2$) และที่ครูอนุบาลใช้ระดับน้อยที่สุดคือ กระดาษขาวยิ่งสำหรับวาดภาพ ($\bar{X}=0.8$)

ศูนย์/มุมสีเทียน พบว่า สื่อ/วัสดุอุปกรณ์ที่ครูใช้ระดับมากที่สุด ประกอบด้วย สีเทียน หรือดินสอสีเทียน (GIANT CRAYON) และกระดาษสำหรับวาดภาพ ($\bar{X}=15.2$) และใช้ระดับน้อยคือ วัสดุอื่นๆ ที่ใช้ประกอบในการวาดภาพ เช่น เหยียบ เปลือกไม้แห้ง ใบไม้ เศษวัสดุต่าง ๆ ($\bar{X}=3.2$)

ศูนย์/มุมปั้น พบว่า สื่อ/วัสดุอุปกรณ์ที่ครูใช้ระดับมากที่สุดประกอบด้วย ดินน้ำมัน หรือแป้งทำขนมหรือดินเหนียว และแผ่นรองสำหรับปั้น ($\bar{X}=11.2$) และใช้ระดับน้อยคือ แม่พิมพ์พลาสติกสำหรับกดขนม แม่พิมพ์รูปทรงต่างๆ อุปกรณ์พลาสติกสำหรับใช้ตัด หั่น นวด ฯลฯ ($\bar{X}=4.8$)

ศูนย์/มุมมองงานกระดาษ พบว่า สื่อ/วัสดุอุปกรณ์ที่ครูใช้ระดับมากประกอบด้วย อุปกรณ์ที่ใช้ในการตัด จิก ปะ เช่น กรรไกร กระดาษสี หนังสือภาพหรือนิตยสาร กระดาษห่อของของขวัญ กาว ฯลฯ ($\bar{X}=12.8$) ใช้ระดับปานกลางคือ มีผลงานที่ครูทำขึ้นเป็นตัวอย่างให้เด็กทำตาม ($\bar{X}=8.8$)

ศูนย์/มุมมองนิทรรศการ พบว่า สื่อ/วัสดุอุปกรณ์ที่ครูใช้ในระดับน้อยที่สุดประกอบด้วย ดูกตา หนังสือภาพ หนังสือนิทาน และสิ่งต่างๆ ที่เด็กสนใจและมีความสอดคล้องกับเนื้อหาหรือกิจกรรมเสริมประสบการณ์ ($\bar{X}=2.4$)

ศูนย์/มุมมองคณิตศาสตร์ พบว่า สื่อ/วัสดุอุปกรณ์ที่ครูใช้ระดับน้อยที่สุดประกอบด้วย ภาชนะใส่สิ่งที่จะให้นักเรียนเล่น เช่น เมล็ดพืช และมีอุปกรณ์ในการตวง เช่น ถ้วย พลาสติก ไม้พายขนาดเล็ก ตะกร้าขนาดเล็ก กระบวย ($\bar{X}=0.8$)

ศูนย์/มุมมองเขียนสร้างสรรค์ พบว่า สื่อ/วัสดุอุปกรณ์ที่ครูใช้ระดับน้อยที่สุดประกอบด้วย ไม้ขีด แก้วน้ำ หรือเบาะนั่ง ($\bar{X}=2.4$) และอุปกรณ์ที่ใช้ในการเขียน เช่น ปากกา สี ดินสอ ตัวอย่างภาพและคำ กระดาษ หนังสือ ($\bar{X}=1.6$)

3.2 ความสนใจในสื่อ/วัสดุอุปกรณ์ของเด็กอนุบาล

3.2.1 ประเภทของสื่อ/อุปกรณ์ที่เด็กสนใจและเลือกเล่น

สื่อประเภทของจริงหรือสื่อธรรมชาติ เด็กสนใจและเลือกใช้ระดับมากคือ สื่อในศูนย์บ้าน/บทบาทสมมติ ($\bar{X}=11.2$) ระดับปานกลางคือศูนย์บล็อก ($\bar{X}=10.4$) ระดับน้อยคือ ศูนย์วิทยาศาสตร์และศูนย์ดนตรี ($\bar{X}=4$)

สื่อประเภทของจำลอง สื่อสำเร็จรูป หรือสื่อพลาสติก เด็กสนใจ/เลือกใช้ระดับมากที่สุด คือ สื่อในศูนย์บ้าน ศูนย์เครื่องเล่นสัมผัสและเกมการศึกษา ($\bar{X}=15.2$)

สื่อประเภทที่ครูผลิตขึ้นใช้ในห้องเรียนที่เด็กสนใจ/เลือกใช้ระดับน้อยที่สุดคือ สื่อในศูนย์บ้าน และศูนย์เครื่องเล่นสัมผัสและเกมการศึกษา ($\bar{X}=0.8$)

สื่อที่ครูจัดเตรียมไว้ในศูนย์/มุมที่จัดเพิ่มในห้องเรียน เด็กสนใจ/เลือกใช้ในระดัมากที่สุด ($\bar{X}=16$)

3.2.2 ลักษณะสื่อ/วัสดุอุปกรณ์ที่เด็กสนใจในแต่ละศูนย์/มุม

ศูนย์/มุมที่ครูจัดไว้เป็นประจำในห้องเรียน ได้แก่

ศูนย์บ้าน (บทบาทสมมติ) เด็กสนใจของเล่นของใช้ในบ้าน เครื่องครัวต่างๆ ตุ๊กตา ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}=16$) และสนใจ เสื้อผ้า เครื่องแต่งกาย ชุดอาชีพต่างๆ ในระดับปานกลาง ($\bar{x}=6.4$)

ศูนย์บล็อก เด็กสนใจบล็อกไม้ หรือแท่งไม้ ที่มีขนาดและรูปร่างต่างๆ ในระดับปานกลาง ($\bar{x}=10.4$) และสนใจอุปกรณ์ประกอบการเล่นบล็อก เช่น ต้นไม้จำลอง เครื่องหมายจราจรจำลอง ฯลฯ ระดับน้อยที่สุด ($x=0.8$)

ศูนย์เครื่องเล่นสัมผัสและเกมการศึกษา เด็กสนใจ พลาสติกสร้างสรรค์ ก่อของหยอดบล็อก ลูกบิด แบบสำหรับร้อย ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}=15.2$) และสนใจ เกมการศึกษาสำเร็จรูป และเกมการศึกษาที่ครูผลิตขึ้นใช้เองในระดับปานกลาง ($\bar{x}=8.8$)

ศูนย์วิทยาศาสตร์ หรือมุมธรรมชาติ เด็กสนใจ ตัวอย่างของจริงจากพืช หิน ดิน หวาย และอุปกรณ์ที่ใช้ในการสังเกต ค้นคว้า ทดลอง เช่น แว่นขยาย ตาชั่ง เลนส์เว้า เลนส์นูน และของจำลองอื่นๆ ในระดับน้อย ($\bar{x}=4.8$)

ศูนย์หนังสือ เด็กสนใจหนังสือภาพ หนังสือนิทาน และอุปกรณ์ในมุมหนังสือ ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}=13.6$)

ศูนย์ดนตรี เด็กสนใจอุปกรณ์ในการเล่นดนตรี เช่น กลอง ฉิ่ง ฉาบ ระนาด ลูกขัด ทรัมبولิน กรับ ฯลฯ ในระดับน้อย ($\bar{x}=4$)

ศูนย์นิทรรศการ เด็กสนใจ นิทาน หนังสือภาพ และสื่ออื่นๆ ที่เกี่ยวกับเรื่องที่เด็กสนใจ ในระดับน้อยที่สุด ($\bar{x}=2.4$)

ศูนย์คณิตศาสตร์ เด็กสนใจ เมล็ดพืช ชนิดต่าง ๆ และอุปกรณ์ในการชั่ง ตวง วัด ฯลฯ ในระดับน้อยที่สุด ($\bar{x}=0.8$)

ศูนย์เขียนสร้างสรรค์ เด็กสนใจอุปกรณ์ในการเขียน เช่น สี ดินสอ ปากกา ฯลฯ ในระดับน้อยที่สุด ($\bar{x}=1.6$)

สื่อ/วัสดุอุปกรณ์ที่เด็กสนใจในศูนย์/มุมที่ครูจัดเพิ่มขึ้นในห้อง ได้แก่

ศูนย์ปั้น เด็กสนใจ ดินน้ำมัน แป้งปั้นขนม และอุปกรณ์การเล่น เช่น แม่พิมพ์รูปทรงต่างๆ อุปกรณ์ในการตัด หั่น นวด ฯลฯ ในระดับมาก ($\bar{x}=11.2$)

ศูนย์งานกระดาษ เด็กสนใจ อุปกรณ์ที่ใช้ในการตัด ฉีก ปะ หับ เช่น กรรไกร กาว กระดาษสี เศษวัสดุอื่นๆ เช่น ด้าย โคมพรม ฯลฯ ในระดับมาก ($\bar{x}=12.8$)

ศูนย์สีน้ำ เด็กสนใจ สีน้ำ กระดาษ พู่กัน และเศษวัสดุอุปกรณ์ต่างๆ ที่ใช้ในการระบายสีด้วยสีน้ำ ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}=13.6$)

ศูนย์สีเทียน เด็กสนใจ สีเทียนและอุปกรณ์ในการวาดภาพระบายสี ด้วยสีเทียน ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}=15.2$)

3.2.3 การใช้เวลาเล่นกับสื่อ / วัสดุอุปกรณ์ที่ตนสนใจ พบว่า

ในศูนย์/มุมที่ครู จัดเพิ่มขึ้นในห้องเรียน เด็กใช้เวลาเล่นกับสื่อ/ อุปกรณ์ไม่เกิน 10 นาที ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}=16$)

ในศูนย์/มุมที่ครูจัดไว้ประจำในห้องเรียน เด็กใช้เวลาเล่นไม่เกิน 10 นาที และเกิน 10 นาที ในระดับปานกลาง ($\bar{x}=8$)

3.2.4 กิจกรรม หรือผลงานที่เกิดจากการใช้สื่อ / อุปกรณ์ที่สนใจ พบว่า

ในศูนย์/ มุมที่ศูนย์จัดไว้ประจำในห้อง ได้แก่

ศูนย์บ้าน/บทบาทสมมติ เด็กใช้อุปกรณ์ ของเล่น ของใช้ภายในบ้าน เล่นเลียนแบบชีวิตครอบครัวและบุคคลต่างๆ ตามจินตนาการในระดับมากที่สุด ($\bar{x}=16$)

ศูนย์บล็อก เด็กเล่นไม้บล็อก แท่งไม้ ต่อเป็นรูปทรงต่างๆ ตามจินตนาการในระดับมาก ($\bar{x}=12.8$)

ศูนย์เครื่องเล่นสัมผัสและเกมการศึกษา เด็กเล่นเครื่องเล่นสัมผัส ตัวต่อสร้างสรรค์ ร้อยลูกปัด ร้อยตามแบบ และเกมการศึกษาประเภทต่างๆ ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}=15.2$)

ศูนย์วิทยาศาสตร์/มุมธรรมชาติ เด็กสังเกต ค้นคว้า ทดลอง จากสื่อของจริงที่มีในศูนย์และใช้เครื่องมือต่างๆ ในระดับมาก ($\bar{x}=12$)

ศูนย์ดนตรี เด็กเล่นอุปกรณ์ให้จังหวะต่างๆเช่น กลอง ฉิ่ง ฉาบ กรับ ทรัมพูสี ฯลฯ ในระดับมาก ($\bar{x}=11.2$)

ศูนย์หนังสือ เด็กอ่านหนังสือภาพ หนังสือนิทาน ให้ครูอ่านให้ฟังหรืออ่านกับเพื่อน ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}=14.4$)

ศูนย์นิทรรศการ เด็กเล่นของเล่น ใช้สื่ออุปกรณ์เกี่ยวกับเนื้อหาหรือเรื่องที่เด็กสนใจ ในระดับน้อยที่สุด ($\bar{x}=2.4$)

ศูนย์เขียนสร้างสรรค์ เด็กขีดเขียน วาดภาพ และใช้อุปกรณ์การเขียนตามจินตนาการในระดับน้อยที่สุด ($\bar{x}=2.4$)

ศูนย์คณิตศาสตร์ เด็กใช้อุปกรณ์ในการชั่ง ตวง วัด เมล็ดพืชตาม
ความสนใจ ในระดับน้อยที่สุด ($\bar{x}=0.8$)

ในศูนย์/ มุมที่ครูจัดเพิ่มขึ้นในห้องเรียน พบว่า

ศูนย์สีน้ำ เด็กวาดภาพ ระบายสี พิมพ์ภาพจากวัสดุต่างๆตาม
จินตนาการหรือที่ครูกำหนดให้ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}=13.6$)

ศูนย์สีเขียว เด็กวาดภาพ ระบายสี พิมพ์ภาพจากวัสดุต่างๆตาม
จินตนาการในระดับมากที่สุด ($\bar{x}=15.2$)

ศูนย์ปั้น เด็กปั้นดินน้ำมัน ปั้นแป้งและใช้อุปกรณ์ประกอบเช่น แม่
พิมพ์ อุปกรณ์ในการตัด หั่น นวดในระดับมาก ($\bar{x}=11.2$)

ศูนย์งานกระดาษ เด็กพับ ตัด ฉีกกระดาษตามจินตนาการหรือ
ตามที่ครูกำหนดจากอุปกรณ์ที่มีอยู่ในศูนย์เช่น กาว กรรไกร กระดาษสี เศษวัสดุฯฯ ในระดับมาก
($\bar{x}=12.8$)

3.3 พฤติกรรมของเด็กอนุบาลขณะทำกิจกรรมเสรี

3.3.1 ลักษณะการทำกิจกรรม / เล่นของเด็ก พบว่า

ในศูนย์/ มุมที่ครูจัดขึ้นเพิ่ม

เด็กทำกิจกรรมหรือเล่นคนเดียว ระดับมากที่สุด ($\bar{x}=16$)

ในศูนย์/มุมที่จัดไว้ประจำ

เด็กทำกิจกรรมหรือเล่นคนเดียวระดับ

เด็กทำกิจกรรม / เล่นแบบคู่ขนานระดับมากที่สุด ในศูนย์เครื่อง
เล่นสั้มีผีเสื้อและเกมการศึกษา ($\bar{x}=15.2$)และศูนย์หนังสือ ($\bar{x}=13.6$)

เด็กทำกิจกรรม / เล่น แบบร่วมกันเป็นกลุ่มระดับมากที่สุดใน
ศูนย์บ้าน ($\bar{x}=15.2$)

3.3.2 การแสดงออกทางอารมณ์หรือกิริยาท่าทางขณะทำกิจกรรม/เล่นเสรี
พบว่า เด็กทำกิจกรรมด้วยความตั้งใจ และมีความสุขสนุกสนานในระดับมากที่สุด ($\bar{x}=16$)

3.3.3 ปัญหาและวิธีการแก้ปัญหาขณะทำกิจกรรม/เล่นเสรี พบว่า เด็ก
อนุบาลมีปัญหาสื่อ/ของเล่นไม่เพียงพอและสภาพชำรุด และปัญหาพื้นที่ในศูนย์/มุม ไม่เพียงพอใน
การทำกิจกรรม ในระดับน้อย ($\bar{x}=4$) และวิธีแก้ปัญหา คือ ใช้สื่อที่มีอยู่ ใช้สื่อร่วมกับเพื่อน หรือ
เล่นโดยไม่ใช้สื่อ และการนำสื่อ / อุปกรณ์มาเล่นบริเวณอื่น

3.4 ความสอดคล้องระหว่างสื่อ/วัสดุอุปกรณ์ในแต่ละศูนย์/มุม กับกิจกรรมเสริมประสบการณ์ (หน่วยการเรียนรู้) พบว่า ครูจัดสื่อ/วัสดุอุปกรณ์ได้สอดคล้องกับสภาพท้องถิ่นและชีวิตประจำวันของเด็กในระดับมากที่สุด ($\bar{x}=16$) และจัดสื่อ/วัสดุอุปกรณ์ได้สอดคล้องกับเนื้อหาตามหน่วยการเรียนรู้ในระดับน้อย ($\bar{x}=3.2$)

3.5 ความเหมาะสมของสื่อ/วัสดุอุปกรณ์กับพัฒนาการของเด็ก พบว่า ครูจัดสื่อ/วัสดุอุปกรณ์ได้เหมาะสมกับพัฒนาการของเด็กทั้งด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ จิตใจ ด้านสังคม ด้านสติปัญญาและด้านภาษา ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}=16$)

3.6 การเปลี่ยนแปลงการใช้สื่อ/วัสดุอุปกรณ์ในแต่ละศูนย์/มุม พบว่า ครูมีการประยุกต์หรือดัดแปลงสื่อ/วัสดุอุปกรณ์ขึ้นใช้ในศูนย์/มุมในระดับมากที่สุด ($\bar{x}=16$) และครูจัดหาสื่อ/วัสดุอุปกรณ์ที่แปลกใหม่มาให้เด็กเล่นอย่างสม่ำเสมอในระดับปานกลาง ($\bar{x}=6.4$)

3.7 ด้านอื่นๆ พบว่า ครูปฏิบัติในระดับมากที่สุดคือ จัดสื่อ/วัสดุอุปกรณ์วางอยู่ในระดับสายตาและเด็กสามารถหยิบใช้ได้สะดวก ($\bar{x}=16$) มีความคงทนและคุณภาพดีไม่เป็นอันตรายสำหรับเด็ก ($\bar{x}=15.2$) ครูจัดสื่อ/วัสดุอุปกรณ์ในศูนย์/มุมต่างๆ ได้เหมาะสม ($\bar{x}=14.4$) สื่อ/วัสดุอุปกรณ์มีจำนวนเพียงพอ ($\bar{x}=13.6$)

4. ขั้นตอนในการดำเนินกิจกรรม พบว่า ครูส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กเป็นรายบุคคลหรือกลุ่มย่อยในระดับมากที่สุด ($\bar{x}=16$) ปฏิบัติในระดับมากที่สุดคือ ดูแลให้เด็กปฏิบัติตามระเบียบ ข้อตกลง ($\bar{x}=12.8$) ชี้แจงขั้นตอนการเข้าทำกิจกรรม ($\bar{x}=11.2$) แนะนำกิจกรรมโดยอธิบาย สาธิต ยกตัวอย่างประกอบ ($\bar{x}=11.2$) เสริมแรงให้เด็กมีกำลังใจในการเล่นเสรี ($\bar{x}=11.2$) ปฏิบัติในระดับกลางคือ ดูแลการทำกิจกรรมของเด็กอย่างใกล้ชิด ($\bar{x}=10.4$) ร่วมกันตกลงกฎระเบียบการทำกิจกรรมในศูนย์ ($\bar{x}=8.8$) ตรวจสอบงาน ให้เด็กเส้าถึงผลงานของตนเอง ($\bar{x}=6.4$) และที่ครูปฏิบัติในระดับน้อยที่สุดคือการใช้สัญญาณการเรียนในกิจกรรมเสรี ($\bar{x}=1.6$)

5. วิธีการแก้ปัญหาเกี่ยวกับพฤติกรรมของเด็ก

5.1 วิธีที่ครูปฏิบัติระดับมากที่สุดในการแก้ปัญหาเมื่อเด็กมีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมคือ การว่ากล่าวตักเตือน และพูดคุยกับเด็กโดยตรง ($\bar{x}=16$) และเรียกชื่อเด็กเป็นรายบุคคลเพื่อให้หยุดพฤติกรรม ($\bar{x}=15.2$) ปฏิบัติในระดับมากที่สุดคือให้แรงเสริมทางบวก ($\bar{x}=12.8$) ให้แรงเสริมทางลบและลบสายตา จ้องตาเด็ก ($\bar{x}=12$) ปฏิบัติในระดับปานกลางคือ เข้าไปใกล้ๆ ให้เด็กรู้

ตัว ($\bar{X}=10.4$) และการลงโทษ คาดโทษ ($\bar{X}=5.6$) ปฏิบัติในระดับน้อยที่สุดคือ ทบทวนข้อตกลง ตำนานเด็ก ($\bar{X}=2.4$) ชี้อและเรียกชื่อเด็ก ($\bar{X}=1.6$)

การตอบสนองต่อวิธีการที่ครูใช้แก้ปัญหาพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของเด็ก พบว่า เด็กอนุบาลในระดับน้อยที่มีพฤติกรรมไม่เหมาะสม ตอบสนองครูด้วยการยอมรับ และปฏิบัติตามคำแนะนำคำสั่งของครูและทำกิจกรรมต่อไป ($\bar{X}=4.8$) และเด็กในระดับน้อยที่สุด ตอบสนองครูโดยการเงยบหรือร้องไห้หรือพาตัวเองออกไปจากกลุ่ม เก็บตัว และหยุดการทำ กิจกรรมชั่วขณะ ($\bar{X}=0.8$)

การแสดงออกทางอารมณ์/ความรู้สึกต่อวิธีการที่ครูใช้แก้ปัญหาทางพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของเด็ก พบว่า เด็กอนุบาลที่มีพฤติกรรมไม่เหมาะสมในระดับน้อย ไม่แสดงออกทางอารมณ์อย่างชัดเจน หลบสายตา และทำกิจกรรมต่อไป ($\bar{X}=4.8$) และพบว่า มีเด็กในระดับน้อยที่สุดแสดงออกโดยการ นิ่ง ซึม เงียบ อายเพื่อน และเก็บตัวตามลำพังชั่วขณะ ($\bar{X}=0.8$)

5.2 วิธีที่ครูใช้เมื่อเด็กสนใจกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งเป็นเวลานาน คือ การเรียกชื่อหรือเตือนเด็กเป็นรายบุคคลเพื่อให้เปลี่ยนกิจกรรมในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=14.4$) ปฏิบัติระดับน้อยคือใช้คำพูดชักชวนให้เด็กเปลี่ยนกิจกรรม เพื่อให้เด็กรู้ตัวและเปลี่ยนกิจกรรมเอง และการให้เด็กทำกิจกรรมต่างๆ อย่างอิสระ ($\bar{X}=3.2$)

5.3 วิธีที่ครูใช้เมื่อต้องการให้เด็กเปลี่ยนกิจกรรมเสรีไปสู่อีกกิจกรรมหนึ่ง คือ ครูใช้คำพูดหรือคำสั่งให้เด็กรู้ว่ามีเวลาในระดับปานกลาง ($\bar{X}=8$) ปฏิบัติระดับน้อย คือ ใช้กระดิ่ง ระฆัง เครื่องเคาะจังหวะต่างๆ เป็นสัญญาณ ($\bar{X}=4.8$) และใช้เพลง คำคล้องจองเป็นสัญญาณ ($\bar{X}=3.2$)

5.4 การให้แรงเสริมกับเด็กพบว่าครูปฏิบัติในระดับปานกลางคือให้แรงเสริมทางบวกกับเด็ก ($\bar{X}=12.8$) และให้แรงเสริมทางลบกับเด็ก ($\bar{X}=12$) และจากการเสริมแรงทางบวกของครู เด็กอนุบาลมีพฤติกรรม/การตอบสนองโดยทางแสดงอาการดีใจ เช่น ยิ้ม หัวเราะ และกระตือรือร้นที่จะทำกิจกรรมต่อไป ในระดับมากและจากการเสริมแรงทางลบของครู เด็กตอบสนองโดยการยอมรับ ปฏิบัติตามเงื่อนไขของครู ในระดับมาก ($\bar{X}=12$) และจากการที่ครูใช้วิธี คาดโทษ ลงโทษ เด็กตอบสนองโดยการเงยบ เก็บตัว หยุดการทำกิจกรรมชั่วขณะในระดับน้อยที่สุด ($\bar{X}=0.8$)

ตารางที่ 11 จำนวนและร้อยละของครูอนุบาลผู้รับการสัมภาษณ์การจัดกิจกรรมเสรี

การจัดกิจกรรมเสรีของครูอนุบาล	จำนวน (N = 20)	ร้อยละ
1. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกิจกรรมเสรี		
มีความรู้ความเข้าใจเป็นอย่างดี	10	50
มีความรู้ความเข้าใจพอสมควร	8	40
ความรู้ความเข้าใจเพียงเล็กน้อยและต้องการได้รับการอบรมเพิ่มเติม	2	10
2. ประโยชน์ของกิจกรรมเสรีที่มีต่อพัฒนาการเด็กอนุบาล		
ด้านร่างกาย		
ด้านอารมณ์-จิตใจ	20	100
ด้านสังคม	20	100
ด้านสติปัญญา	20	100
ด้านภาษา	20	100
3. หลักการจัดสภาพแวดล้อมในห้องเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็กอนุบาล	20	100
จัดให้มีศูนย์ / มุม และสื่ออุปกรณ์อย่างหลากหลายเหมาะสมกับวัยและความต้องการของเด็ก	9	45
จัดให้มีบรรยากาศอบอุ่นเหมือนบ้าน		
จัดให้เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่น เนื้อหา กิจกรรม และตัวเด็ก	6	30
	5	25
4. การวางแผนเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมเสรี		
มีการวางแผนการจัดกิจกรรมเสรีไว้ล่วงหน้า		
ไม่มีการวางแผนการจัดกิจกรรมเสรี แต่ใช้การพิจารณาให้สอดคล้องกับเนื้อหา	10	50
	5	25

ตารางที่ 12 (ต่อ)

การจัดกิจกรรมเสรีของครูอนุบาล	จำนวน (N = 20)	ร้อยละ
ศึกษาจากแนวทางการจัดประสบการณ์หรือหลักสูตรเป็นหลัก	5	25
5. แนวคิดในการจัดกิจกรรมเสรีในแต่ละศูนย์ / มุม		
จัดกิจกรรมให้หลากหลายเหมาะสมกับพัฒนาการของเด็ก สอดคล้องกับเนื้อหา	8	40
จัดให้เหมาะสมกับสภาพห้องเรียนและพื้นที่ สามารถปรับเปลี่ยน และยืดหยุ่นได้	5	25
จัดสื่อให้เพียงพอมีความหลากหลายทันสมัยเป็นที่ น่าสนใจของเด็ก	4	20
จัดศูนย์ / มุม ที่เอื้อต่อกันให้อยู่ใกล้กันศูนย์ / มุม ที่ต้องการความสงบ ควรห่างจากศูนย์ / มุม ที่มีเสียงดัง	3	15
6. แนวคิดเกี่ยวกับการใช้สื่อ / วัสดุอุปกรณ์ในแต่ละ ศูนย์ / มุม		
สื่อควรหลากหลาย มีความแปลกใหม่น่าสนใจ	3	15
สื่อควรมีความคงทน ปลอดภัย หาง่าย ราคาไม่แพง เหมาะกับวัยของเด็ก	9	45
สื่ออาจเป็นของจริง ของจำลอง หรือสื่อธรรมชาติที่ หาง่ายในห้องถิ่น	5	25
ควรเป็นสื่อที่ผลิตขึ้นใช้เองหรือคิดแปลงจากวัสดุ เหลือใช้	3	15
ควรสะดวกในการหยิบใช้ ดูแลรักษาและซ่อมแซม	2	10
ควรมีการเปลี่ยนแปลงบ้าง เพื่อกระตุ้นความสนใจ เด็ก	5	25

ตารางที่ 11 (ต่อ)

การจัดกิจกรรมเสรีของครูอนุบาล	จำนวน (N = 20)	ร้อยละ
ควรให้เด็กมีส่วนร่วมในการผลิตสื่อขึ้นใช้	2	10
ควรมีความสอดคล้องกับเนื้อหาหรือกิจกรรม	1	5
7. ขั้นตอนในการให้เด็กทำกิจกรรมเสรีในศูนย์ / มุม		
ครูแนะนำ อธิบาย สาธิตกิจกรรมที่จะให้เด็กทำ	11	55
สร้างข้อตกลงร่วมกันกับเด็ก	8	40
ใช้เทคนิคในการนำเด็กเข้าทำกิจกรรมในศูนย์ / มุม	5	25
ให้เด็กเลือกทำกิจกรรมเสรีตามศูนย์ / มุม อย่างอิสระ	6	30
ครูกำหนดให้เด็กทำกิจกรรมในศูนย์ / มุม ที่จัดเพิ่มขึ้นในห้องก่อน แล้วจึงให้เลือกทำกิจกรรมในศูนย์ / มุม ที่จัดไว้ประจำอย่างอิสระ	10	50
8. การปฏิบัติของครูอนุบาล		
8.1 ขณะเด็กทำกิจกรรมเสรี		
ดูแลความเรียบร้อย จัดหาวัสดุอุปกรณ์เพิ่มเติม ให้คำแนะนำ ให้ความช่วยเหลือเมื่อเกิดปัญหา ช่วยเขียนชื่อและคำบอกเล่าเกี่ยวกับผลงานของเด็ก	18	90
ทำงานตามปกติ ตรวจผลงาน และเข้าไปช่วยเหลือเมื่อเกิดปัญหา	2	10
8.2 เมื่อเด็กมีปัญหาพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม เช่น แย่งของเล่น ทะเลาะวิวาท ฯลฯ		
ครูเป็นผู้ยุติปัญหาทางพฤติกรรมที่เกิดขึ้น	2	10
ครูสังเกตการแก้ปัญหาของเด็กก่อน แล้วจึงให้ความช่วยเหลือ	1	5

ตารางที่ 11 (ต่อ)

การจัดกิจกรรมเสรีของครูอนุบาล	จำนวน (N = 20)	ร้อยละ
ครูผู้สอนช่วยใกล้ชิด และให้เด็กมีส่วนร่วม ในการหาข้อยุติของปัญหา	15	75
ไม่พบว่าเด็กมีปัญหาพฤติกรรมไม่เหมาะสม	2	10
8.3 เมื่อต้องการให้เด็กเปลี่ยนกิจกรรม		
ครูพูดชักชวนให้เด็กไปทำกิจกรรมอื่น	4	20
ครูเรียกชื่อ สอบถามเด็กเป็นรายบุคคลและ เตือน / บอกให้เปลี่ยนกิจกรรม	8	40
ครูบอกกล่าวเพื่อให้เด็กรู้ตัวและเปลี่ยน กิจกรรม	4	20
ครูให้เด็กทำกิจกรรมอย่างอิสระ ตามความ สนใจ	4	20
8.4 ในการให้แรงเสริมหรือชักจูงให้เด็กสนใจใน กิจกรรม		
กล่าวชมเชย ให้กำลังใจ ผลงานที่เด็กทำ	15	75
กล่าวชมเชยให้เพื่อนฟัง	6	30
ใช้การสัมผัส โอบ กอด เด็ก	1	5
ให้รางวัลต่าง ๆ	4	20
นำผลงานติดแสดงให้เห็น	2	10
จัดสื่ออุปกรณ์ที่กระตุ้นความสนใจของเด็ก	2	10
อื่น ๆ	2	10

ตารางที่ 11 (ต่อ)

การจัดกิจกรรมเสรีของครูอนุบาล	จำนวน (N = 20)	ร้อยละ
8.5 ในการประเมินเด็กจากการกระทำกิจกรรมเสรี		
สังเกตการกระทำกิจกรรมของเด็ก	20	100
บันทึกพฤติกรรมของเด็ก	-	-
บันทึกการบอกเล่าของเด็กจากการทำกิจกรรม	17	85
เก็บรวบรวมผลงานของเด็ก	20	100
9. ปัญหาในการจัดกิจกรรมเสรี		
จำนวนเด็กมาก ครูดูแลไม่ทั่วถึง ไม่สะดวกในการจัดเตรียมกิจกรรม	7	35
ครูมีภารกิจ / หน้าที่อื่นนอกเหนือจากงานสอน	1	5
ครูไม่ถนัดในการสอนชั้นอนุบาล	3	15
ครูไม่ถนัดในการใช้สื่อ / วัสดุอุปกรณ์	1	5
งบประมาณน้อย สื่อ / วัสดุอุปกรณ์ไม่เพียงพอ	3	15
เด็กขาดความพร้อม เด็กมีปัญหาทางพฤติกรรม	4	20
ไม่มีปัญหา	4	20
10. ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะทั่วไปเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมเสรี		
ครูควรมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมสำหรับเด็กอนุบาล ควรมีความละเอียดรอบคอบและสามารถนำเทคนิคใหม่ ๆ มาประยุกต์ใช้ในการจัดกิจกรรมสำหรับเด็ก	6	30
กิจกรรมที่จัดควรหลากหลายมีความแปลกใหม่และเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ	1	5
ควรมีวัสดุที่เพียงพอ หันสมวัย เหมาะกับเด็ก	1	5
ควรมีข้อตกลงร่วมกันอย่างชัดเจนเพื่อไม่ให้เกิดปัญหาขณะเด็กทำกิจกรรม	1	5

ตารางที่ 11 (ต่อ)

การจัดกิจกรรมเสรีของครูอนุบาล	จำนวน (N = 20)	ร้อยละ
เด็กควรมีส่วนร่วมในการวางแผนการทำกิจกรรมร่วมกับครู	2	10
ไม่แสดงข้อคิดเห็น	4	20
อื่น ๆ	2	10

จากตารางที่ 11 แสดงว่า ด้านความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับกิจกรรมเสรี พบว่า ครูอนุบาล ผู้รับการสัมภาษณ์มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับกิจกรรมเสรีเป็นอย่างดี คิดเป็นร้อยละ 50 รองลงมาคือ มีความรู้ ความเข้าใจพอสมควร คิดเป็นร้อยละ 40 และมีครูอนุบาลที่มีความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมเสรี เพียงเล็กน้อยและต้องการได้รับการอบรมเพิ่มเติม คิดเป็นร้อยละ 10

ประโยชน์ของกิจกรรมเสรีที่มีต่อพัฒนาการของเด็กอนุบาล พบว่าครูอนุบาลทั้งหมดมีความเห็นว่า กิจกรรมเสรีมีประโยชน์ต่อพัฒนาการของเด็กอนุบาล ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคม สติปัญญา และภาษา คิดเป็นร้อยละ 100

หลักการจัดสภาพแวดล้อมในห้องเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็กอนุบาล พบว่าครูอนุบาลที่เสนอแนะว่า ควรจัดให้มีศูนย์/มุม และสื่ออุปกรณ์อย่างหลากหลาย เหมาะสมกับวัยและความต้องการของเด็ก คิดเป็นร้อยละ 45 รองลงมาคือ ควรจัดให้มีบรรยากาศอบอุ่นเหมือนบ้าน และควรจัดให้เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่น เนื้อหา กิจกรรมและตัวเด็ก คิดเป็นร้อยละ 30 และ 25 ตามลำดับ

การวางแผนเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมเสรี พบว่า ครูอนุบาลมีการวางแผนการจัดกิจกรรมเสรีไว้ล่วงหน้า คิดเป็นร้อยละ 50 รองลงมาคือ ครูไม่มีการวางแผนการจัดกิจกรรมเสรีแต่ใช้การพิจารณาให้สอดคล้องกับเนื้อหา และครูศึกษาจากแนวการจัดประสบการณ์หรือหลักสูตร เป็นหลัก คิดเป็นร้อยละ 25

แนวคิดในการจัดกิจกรรมเสรีในแต่ละศูนย์/มุม พบว่า ครูอนุบาลที่เสนอแนวคิดว่าจะจัดกิจกรรมให้หลากหลายเหมาะสมกับพัฒนาการของเด็กและสอดคล้องกับเนื้อหา คิดเป็นร้อยละ

40 รองลงมาคือ ต้องจัดให้เหมาะสมกับสภาพห้องเรียนและพื้นที่ สามารถปรับเปลี่ยนและยืดหยุ่นได้ ควรจัดสื่อให้เพียงพอ มีความหลากหลายทันสมัย เป็นที่สนใจของเด็ก คิดเป็นร้อยละ 25 และ 20 ตามลำดับ

แนวคิดเกี่ยวกับการใช้สื่อ / วัสดุอุปกรณ์ ในแต่ละศูนย์ / มุม พบว่า ครูอนุบาลที่เสนอแนวคิดว่า สื่อ / วัสดุอุปกรณ์ ควรมีความคงทน ปลอดภัย หาง่าย ราคาไม่แพง เหมาะกับวัยของเด็ก คิดเป็นร้อยละ 45 รองลงมาคือ สื่อ / วัสดุอุปกรณ์ ควรมีการเปลี่ยนแปลงบ้าง เพื่อกระตุ้นความสนใจของเด็ก คิดเป็นร้อยละ 25 และสื่อ/วัสดุอุปกรณ์ ควรมีความหลากหลาย แปลกใหม่ น่าสนใจ ควรเป็นสื่อที่ผลิตขึ้นใช้เองหรือดัดแปลงจากวัสดุเหลือใช้ คิดเป็นร้อยละ 15

ขั้นตอนในการให้เด็กทำกิจกรรมเสรีในศูนย์/มุม พบว่า ครูอนุบาลใช้วิธีแนะนำ อธิบาย สาธิตกิจกรรมที่จะให้เด็กทำ คิดเป็นร้อยละ 55 รองลงมาคือ ครูกำหนดให้เด็กทำกิจกรรมในศูนย์/มุม ที่จัดเพิ่มขึ้นในห้องก่อนแล้ว จึงให้เลือกทำกิจกรรมในศูนย์/มุม ที่จัดไว้ประจำอย่างอิสระ และสร้างข้อตกลงร่วมกันกับเด็ก คิดเป็นร้อยละ 50 และ 40 ตามลำดับ และน้อยที่สุดคือ การใช้เทคนิคในการนำเด็กเข้าทำกิจกรรมในศูนย์ / มุม คิดเป็นร้อยละ 25

การปฏิบัติของครูอนุบาลขณะเด็กทำกิจกรรมเสรี พบว่า ครูอนุบาลส่วนใหญ่มีการดูแลความเรียบร้อย จัดหาวัสดุอุปกรณ์เพิ่มเติม ให้คำแนะนำให้ความช่วยเหลือเมื่อเกิดปัญหา ช่วยเขียนชื่อและคำบอกเล่าเกี่ยวกับผลงานผลงานของเด็ก คิดเป็นร้อยละ 90 และครูอนุบาลที่ ทำงานตามปกติ ตรวจผลงาน และเข้าไปช่วยเหลือเมื่อเกิดปัญหา มีเพียงร้อยละ 10

เมื่อเด็กมีปัญหาทางพฤติกรรม พบว่า ครูอนุบาลส่วนใหญ่ใช้วิธีช่วยไกล่เกลี่ยและให้เด็กมีส่วนร่วมในการหาข้อยุติของปัญหา คิดเป็นร้อยละ 75 รองลงมาคือ ครูเป็นผู้ยุติปัญหาทางพฤติกรรมที่เกิดขึ้น และครูสังเกตการแก้ปัญหาของเด็กก่อนแล้วจึงให้ความช่วยเหลือ คิดเป็นร้อยละ 10 และ 5 ตามลำดับ

เมื่อต้องการให้เด็กเปลี่ยนกิจกรรม พบว่า ครูอนุบาลที่ใช้วิธี เรียกชื่อเด็ก สอบถามเด็ก เป็นรายบุคคลและ เตือน / บอกให้เปลี่ยนกิจกรรม คิดเป็นร้อยละ 40 รองลงมา คือ การพูดชักชวน ให้เด็กไปทำกิจกรรมอื่นและบอกกล่าวเพื่อให้เด็กรู้ตัวและเปลี่ยนกิจกรรม คิดเป็นร้อยละ 20 และพบว่า ครูอนุบาลที่ให้เด็กทำกิจกรรมอย่างอิสระตามความสนใจ คิดเป็นร้อยละ 20

ในการให้แรงเสริมหรือชักจูงให้เด็กสนใจในกิจกรรม พบว่า ครูอนุบาลส่วนใหญ่ใช้วิธี กล่าวชมเชย ให้กำลังใจผลงานที่เด็กทำ คิดเป็นร้อยละ 75 รองลงมาคือ การกล่าวชมเชยให้เพื่อนฟัง และให้รางวัลต่างๆ คิดเป็นร้อยละ 30 และ 20 ตามลำดับ วิธีที่ใช้น้อยที่สุดคือ การสัมผัส โอบกอดเด็ก คิดเป็นร้อยละ 5

ในการประเมินเด็กจากการทำกิจกรรมเสรี พบว่า ครูอนุบาลทั้งหมดใช้วิธีการสังเกต การทำกิจกรรมของเด็กและเก็บรวบรวมผลงานของเด็ก คิดเป็นร้อยละ 100 รองลงมาคือ บันทึกการบอกเล่าของเด็กจากการทำกิจกรรม

ปัญหาในการจัดกิจกรรมเสรี พบว่า ครูอนุบาลที่มีปัญหาในการจัดกิจกรรมเสรี เนื่องจาก จำนวนเด็กมาก ครูดูแลไม่ทั่วถึง ไม่สะดวกในการจัดเตรียมกิจกรรม คิดเป็นร้อยละ 35 รองลงมาคือ เด็กขาดความพร้อมและมีปัญหาทางพฤติกรรม คิดเป็นร้อยละ 20 และครูไม่ถนัดในการสอนชั้นอนุบาล งบประมาณมีน้อย สื่อ/วัสดุอุปกรณ์ไม่เพียงพอ คิดเป็นร้อยละ 15

ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะทั่วไปเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมเสรี พบว่า ครูอนุบาลเสนอแนะว่า ครูควรมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมสำหรับเด็กอนุบาล ควรมีความละเอียดรอบคอบ และสามารถนำเทคนิคใหม่ๆ มาประยุกต์ใช้ในการจัดกิจกรรมสำหรับเด็ก คิดเป็นร้อยละ 30 รองลงมาคือ เด็กควรมีส่วนร่วมในการวางแผนการทำกิจกรรมร่วมกับครู คิดเป็นร้อยละ 10 และกิจกรรมที่จัดควรหลากหลาย มีความแปลกใหม่และเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ ควรมีวัสดุที่เพียงพอ ทันสมัย เหมาะกับเด็ก ควรมีข้อตกลงร่วมกันอย่างชัดเจน เพื่อไม่ให้เกิดปัญหาทางพฤติกรรม คิดเป็นร้อยละ 5

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย